

รายงานการวิจัย

เรื่อง

การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวรรณคดีไทยของนักเรียน
ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายมัธยม
ที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์กับวิธีสอนแบบปกติ

โดย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ หม่อมหลวงอัจฉิมา เกิดผล

สนับสนุนโดย

ทุนโครงการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน

พุทธศักราช 2534

รพ
ก 15
011187

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พุทธศักราช 2545

รายงานการวิจัย

เรื่อง

การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวรรณคดีไทยของนักเรียน
ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายมัธยม
ที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์กับวิธีสอนแบบปกติ

โดย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ หม่อมหลวงอัจฉิมา เกิดผล

สนับสนุนโดย

ทุนโครงการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน

พุทธศักราช 2534

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พุทธศักราช 2545

รายงานการวิจัย

เรื่อง

การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวรรณคดีไทยของนักเรียน
ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายมัธยม
ที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์กับวิธีสอนแบบปกติ

โดย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ หม่อมหลวงอัจฉิมา เกิดผล

สนับสนุนโดย

ทุนโครงการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พุทธศักราช 2534

สถาบันวิทยบริการ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายมัธยม

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พุทธศักราช 2545

A Comparison of Thai Literature Learning Achievement
between Grade 8 th Students Taught by Group Process and Norm Process

Assistant Professor Mom Luang Ajima Kirdpol

สถาบันวิทยบริการ

Chulalongkorn University Demonstration School

Faculty of Education

Chulalongkorn University

2002

ชื่อโครงการวิจัย : การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวรรณคดีไทยของนักเรียน
ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายมัธยม
ที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ กับวิธีสอนแบบปกติ

ผู้วิจัย : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ หม่อมหลวงอัจฉริมา เกิดผล

ปีพุทธศักราช : 2545

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวรรณคดีไทยของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ระหว่างก่อนและหลังเรียนด้วยวิธีสอนแบบกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวรรณคดีไทยของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์กับวิธีสอนแบบปกติ
3. เพื่อศึกษาความพอใจในการเรียนรู้ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการโดยวิธีทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายมัธยม ปีการศึกษา 2534 จำนวน 2 ห้องเรียน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง จำนวน 37 คน เรียนด้วยวิธีสอนแบบกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ และกลุ่มควบคุมจำนวน 39 คน เรียนด้วยวิธีสอนแบบปกติ เครื่องมือในการวิจัย ประกอบด้วยแผนการสอนวิชาวรรณคดีไทย แบบกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ แบบสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวรรณคดีไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และแบบสำรวจความพอใจของนักเรียน การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที่ (t - test)

เลขหน้ ๑๗
๑๕
เลขทะเบียน ๐๑๑๑๗
วัน,เดือน,ปี 17 กค. 46

ผลการวิจัย

1. นักเรียนกลุ่มทดลองที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ ได้คะแนนเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวรรณคดีไทย หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01
2. นักเรียนกลุ่มที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ และนักเรียนกลุ่มที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบปกติ มีคะแนนเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05
3. จากการสำรวจความคิดเห็นของนักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ชอบเรียนด้วยวิธีสอนแบบกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์และมีความเห็นว่า การสอนแบบกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ช่วยให้เข้าใจบทเรียนมากขึ้น มีมนุษยสัมพันธ์ในหมู่เพื่อน รู้จักการเป็นผู้นำและผู้ตามเรียนรู้การทำงานร่วมกัน รู้จักยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น รู้จักการใช้เหตุผล และกล้าแสดงความคิดเห็น

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Project Title : A Comparison of Thai Literature Learning Achievement between Grade 8 th Students Taught by Group Process and Norm Process
Investigator : Assistant Professor Mom Luang Ajima Kirdpol
Year : 2002

Abstract

The objectives of this research were

1. To compare pre test and post test on Thai literature learning achievement scores of grade 8 th students who were taught by group process.
2. To compare on Thai literature learning achievement scores between grade 8 th students who were taught by group process and by normal process
3. To study learning satisfaction of the students who were taught by the group process.

Using experimental approach, the sample consisted of an experimental group of 37 students and the control group of 39 students. The research instruments were the group process lesson plan, the thai literature achievement test and the student's satisfaction questionnaire. The data were analyzed to obtain mean and standard of deviation seores and t-test.

Research Findings

1. For the students in the experimental group, the average scores of the learning achievement on the post test score was statistically higher than the pre test score at the significant level of .01.
2. There was no statistical difference between the average scores of the learning achievement between the groups of students who were taught by the group process and the normal process at the significant level of .05.
3. Most of students in the group process teaching method like the learning experience and indicated that the group process aching help students of better understand the lesson. Also, the group process teaching method supported their social development in both roles of leader and participants as well as collaboration working with open – minded reasoning and confident in showing opinion.

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้ สำเร็จได้ด้วยความช่วยเหลือจากอาจารย์หลายท่าน ดังนี้

1. ศาสตราจารย์ ดร.สมหวัง พิธิยานุวัฒน์
2. รองศาสตราจารย์ ดร.ทีศนา เขมมณี
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒนา สุวรรณเขตนิคม
5. อาจารย์กมลรัตน์ แดงสว่าง

ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ทุกท่านในโอกาสนี้ ที่ได้ช่วยเหลือ ให้คำปรึกษา ตรวจสอบแก้ไข ให้คำแนะนำ และให้กำลังใจ ด้วยความเอาใจใส่ตลอดมา รวมทั้งคณะกรรมการที่ให้ทุนสนับสนุนในการดำเนินงานวิจัย และผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยนี้ทุกท่าน ที่มีส่วนทำให้งานวิจัยนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

ม.ล.อัจฉิมา เกิดผล

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค
กิตติกรรมประกาศ	ง
รายการตารางประกอบ	จ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญและความเป็นมาของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	2
สมมติฐานของการวิจัย	2
ขอบเขตของการวิจัย	3
คำจำกัดความในการวิจัย	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	4
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	5
ความหมายของกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์	5
หลักการใช้กระบวนการกลุ่มในการสอน	5
ลำดับขั้นการจัดการเรียนการสอนตามทฤษฎีกระบวนการกลุ่ม	6
กิจกรรมการสอนโดยใช้กระบวนการกลุ่มสัมพันธ์	7
ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม	8
ข้อดีและข้อจำกัด	9
กระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ที่ดีในการเรียนการสอน	9
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	13
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	16
การเลือกตัวอย่างประชากร	16
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	16
การดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล	18
การวิเคราะห์ข้อมูล	19

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	20
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ บรรณานุกรม	25 31
ภาคผนวก	
ก แผนการสอนแบบกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์	34
ข แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	64
ค แบบสำรวจความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วยวิธีสอน แบบกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์	78

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการตารางประกอบ

ตารางที่	หน้า
1. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนการทดลองระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม	20
2. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนการทดลอง และหลังการทดลองของแต่ละกลุ่ม	21
3. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังการทดลองระหว่างกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม	21

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ความสำคัญและความเป็นมาของปัญหา

ภาษาไทยเป็นวัฒนธรรมอย่างหนึ่งของชาติที่มีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตประจำวันของชาวไทย ซึ่งต้องใช้ภาษาไทยเป็นเครื่องมือในการสื่อสาร เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้องตรงกัน นอกจากนี้ ยังเป็นสิ่งที่แสดงถึงเอกลักษณ์ของชาติ ดังที่ ม.ล. ปิ่น มาลากุล กล่าวไว้ว่า

“ในโลกนี้มีอะไรเป็นไทยแท้
ของไทยแน่นั้นหรือคือภาษา
ซึ่งผลิดอกออกผลแต่ต้นมา
รวมเรียกว่าวรรณคดีไทย”

ศาสตราจารย์รัฐประนีญ์ นาครทรรพ ยังได้กล่าวสนับสนุนไว้อีกว่า “.....ความสำคัญของภาษานั้นเป็นเครื่องมือแสดงความเป็นเอกลักษณ์ของชาติ เป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมไทย ที่จะต้องศึกษาและเชิดชูให้เข้าใจคุณค่าของศิลปะในการใช้ภาษาไทย.....”

ด้วยเหตุนี้ เราจึงควรภูมิใจ และช่วยกันอนุรักษ์ภาษาไทยของเราไว้ให้คงอยู่ตลอดไป ด้วยการให้ภาษาไทยให้ถูกต้องเหมาะสม

วรรณคดีไทยก็เป็นมรดกของชาติอีกอย่างหนึ่งที่เราควรหวงแหนไว้ เนื่องจากมีประโยชน์แก่ชีวิตคนไทยทุกยุคทุกสมัย ทำให้เราสามารถเข้าใจความรู้สึก และความนึกคิดของบรรพบุรุษ ได้ทราบความเป็นมาของชาติ และได้เรียนรู้ถึงศิลปะการใช้ภาษา ทั้งนี้เพื่อจะได้เข้าใจชีวิตปัจจุบันของเราได้ดียิ่งขึ้น แต่ปัจจุบันมีบุคคลบางกลุ่มที่ไม่เห็นคุณค่าของวรรณคดีไทย พยายามที่จะทำลายให้หมดสิ้นไป ซึ่งมีสาเหตุหลายประการที่ทำให้บุคคลเหล่านั้นคิดและทำเช่นนั้น

สาเหตุประการหนึ่งก็คือ การเรียนการสอนวิชาภาษาไทยไม่น่าสนใจ ไม่มีประสิทธิภาพ ดังรายงานการวิจัยของ อมร จิตตะมัย (2514 : 30 - 35) เรื่องวิธีสอนภาษาไทยในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นพบว่า “นักเรียนไม่ชอบเรียนภาษาไทยเพราะครูขาดสิ่งจูงใจในการสอนและกิจกรรมการเรียนการสอนไม่น่าสนใจ” นอกจากนี้ ศาสตราจารย์สุจริต เพียรชอบ และรองศาสตราจารย์สายใจ อินทรมพรรย์ ได้กล่าวถึงปัญหาการเรียนการสอนภาษาไทยไว้ว่า

“นักเรียนมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อภาษาไทย ไม่สนใจเรียนหันไปสนใจเรียนวิชาอื่น โดยคิดว่าภาษาไทยไม่สำคัญ ไม่ต้องเรียนก็พูดได้แล้ว อีกทั้งยังรู้สึกว่ ภาษาไทยเป็นวิชาที่ยาก ต้องท่องจำมาก ค่ะแนนน้อย ขาดกำลังใจในการแก้ไขข้อบกพร่อง เพราะเมื่อมีข้อบกพร่องครูมักจะทำนินามากกว่าให้กำลังใจ ทำให้ไม่อยากเรียนเกิดความท้อแท้หมดกำลังใจ”

จะเห็นได้ว่า หากครูภาษาไทยสามารถใช้วิธีสอนที่ดี และเหมาะสมกับนักเรียน ก็จะช่วยให้การเรียนการสอนภาษาไทยมีประสิทธิภาพมากขึ้น นักเรียนจะได้รับความรู้อย่างเต็มที่ เกิดความสนุกสนาน และเกิดความซาบซึ้งต่อวิชาภาษาไทยอีกด้วย แล้วเราก็จะสามารถรักษามรดกของชาติชิ้นนี้ไว้ได้ตลอดไป

การปรับปรุงการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย ให้มีประสิทธิภาพนั้น สามารถทำได้หลายวิธี และวิธีหนึ่งที่ผู้วิจัยเห็นว่าจะสามารถทำให้การเรียนการสอนวิชาภาษาไทยไม่น่าเบื่อหน่าย ก็คือ วิธีสอนแบบกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ ซึ่งนอกจากผู้เรียนจะได้รับความรู้ด้านเนื้อหาแล้วยังช่วยให้ผู้เรียนรู้จักคิดค้นคว้า แก้ปัญหาพร้อมกัน มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน กล้าแสดงความคิดเห็น และแสดงออกในด้านต่าง ๆ ที่ดี เช่น การเป็นผู้นำ และผู้ตามที่ดี เป็นต้น ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้นำวิธีสอนแบบกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์มาใช้ในการสอนนิชาวรรณคดีไทย โดยได้ทำการวิจัยเชิงทดลองเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนิชาวรรณคดีไทย เรื่อง ราชอิริราช ตอนพลาญประกายมาศ ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ฝ่ายมัธยม) ที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์กับวิธีสอนแบบปกติ เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนนิชาวรรณคดีไทยให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนิชาวรรณคดีไทยของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ระหว่างก่อนและหลังเรียนด้วยวิธีสอนแบบกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนิชาวรรณคดีไทยของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์กับวิธีสอนแบบปกติ
3. เพื่อศึกษาความพอใจในการเรียนรู้ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์

สมมติฐานของการวิจัย

นันทนา เทพบริรักษ์ (2518 : 49) ได้วิจัยเรื่อง "การเปรียบเทียบผลการสอนนิชาวิทยาศาสตร์ หน่วย "พลังงาน" โดยวิธีกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์และวิธีการสอนแบบธรรมดาในชั้นประถมศึกษาปีที่หก "ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนนิชาวิทยาศาสตร์ด้วยวิธีกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์มีคะแนนสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน มีความแม่นยำในเนื้อหาวิชา และมีลักษณะนิสัยในการค้นคว้าได้ดีกว่านักเรียนที่เรียนด้วยวิธีธรรมดาที่ระดับความมีนัยสำคัญ .01 และมีทัศนคติเปลี่ยนไปในทางที่ดีขึ้น

นอกจากนี้งานวิจัยของ มรรยาท ณ นคร (2532 : 81) เรื่อง "ผลของการสอนโดยใช้กระบวนการกลุ่มต่อทัศนคติในการดูแลตนเองของผู้ป่วยที่ทำผ่าตัดเปิดลำไส้ใหญ่ออกทางด้านหน้าท้อง" พบว่า ผู้ป่วยกลุ่มทดลองซึ่งได้รับการสอนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม มีคะแนนทัศนคติต่อการดูแลตนเองสูงขึ้นกว่าผู้ป่วยกลุ่มควบคุม ซึ่งได้รับการสอนตามปกติในเด็กผู้ป่วย

ดังนั้นผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานในการวิจัยครั้งนี้ว่า เมื่อสอนนิสิตวารณคดีไทยเรื่องราชาธิราช ตอนพलयประกายมาศ ด้วยวิธีสอนแบบกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์แล้ว นักเรียนจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบปกติ

ขอบเขตของการวิจัย

1. การสอนนิสิตวารณคดีไทย โดยใช้วิธีสอนแบบกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการสอนเฉพาะเรื่องราชาธิราช ตอนพलयประกายมาศของเจ้าพระยาพระคลัง (หน) ในหนังสือทักษะสัมพันธ์เล่ม 2 ของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ พุทธศักราช 2521

2. นักเรียนที่ใช้ในการทดลองเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2534 โดยแบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม จำนวน 2 ห้องเรียน กลุ่มทดลองใช้วิธีสอนแบบกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ กลุ่มควบคุมใช้วิธีสอนแบบปกติ

3. ผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการสอนนักเรียนทั้งสองกลุ่ม โดยใช้วิธีกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์สอนกลุ่มทดลอง และใช้วิธีการสอนแบบปกติสอนกลุ่มควบคุม

คำจำกัดความในการวิจัย

1. วิธีสอนแบบกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ หมายถึง การสอนที่ใช้กลุ่มและกระบวนการทำงานเป็นกลุ่มเป็นกระบวนการที่สำคัญในการสอนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อันได้แก่การให้โอกาสผู้เรียนทุกคนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ โดยการให้ทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มช่วยกันคิด ช่วยกันทำ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้มีการวิเคราะห์พฤติกรรมของผู้เรียน และปฏิสัมพันธ์ของกลุ่มขณะทำงานร่วมกัน และมีการแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิด และประสบการณ์การเรียนรู้ระหว่างผู้เรียน

2. การสอนด้วยวิธีสอนแบบปกติ หมายถึง การสอนที่ครูมีบทบาทเป็นผู้อธิบายความรู้ในเรื่องนั้น ๆ ให้นักเรียนฟัง พร้อมทั้งเขียนหัวข้อสำคัญ ๆ บนกระดานดำให้นักเรียนจดโน้ตและได้ถามเมื่อสงสัยมีการมอบหมายงานให้นักเรียนไปค้นคว้ามาเพื่ออภิปรายหน้าชั้น หรือตอบข้อซักถามของครูในปัญหาต่าง ๆ ที่ได้กำหนดขึ้นร่วมกัน บางครั้งนักเรียนต้องเขียนรายงานส่งครูตามหัวข้อที่ได้รับมอบหมายด้วย และทำแบบฝึกหัดเพื่อทบทวนบทเรียน

3. นักเรียน หมายถึง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/1 จำนวน 39 คน และ 2/6 จำนวน 37 คน ปีการศึกษา 2534 โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ฝ่ายมัธยม)
4. ผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวิชาการวรรณคดีไทย หมายถึง คะแนนรวมจากคะแนนแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการวรรณคดีไทย เรื่อง ราชอิริราช ตอนพलयประกายมาศ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อทดสอบนักเรียนหลังจากเรียนบทเรียนจบแล้ว
5. ความคิดเห็น หมายถึง ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนด้วยวิธีกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. ได้แผนการเรียนการสอนวิชาการวรรณคดีไทย เรื่อง ราชอิริราช ตอนพलयประกายมาศ ด้วยวิธีสอนแบบกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์
2. ได้ข้อความรู้เกี่ยวกับผลของการใช้วิธีการสอนแบบกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์
3. ได้แนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนวิชาการวรรณคดีไทย
4. ได้แนวทางในการวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ความหมายของกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ (Group Process)

กระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ (Group Process) หมายถึง กระบวนการที่ใช้ในการแก้ปัญหาหรือกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งร่วมกัน เพื่อเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ผู้เรียนจะเป็นผู้เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง และใช้วิธีวิเคราะห์พฤติกรรมของผู้เรียนซึ่งเกิดในขณะนั้นเป็นกระบวนการสำคัญของการเรียนรู้ (ทิตานา แชมมณี 2522 : 1)

ความหมายของกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ใน Dictionary of Education ของ กู๊ด (Good) หมายถึง รูปแบบของการปะทะสังสรรค์กันในกลุ่ม หรือวิธีดำเนินงานของกลุ่ม

กัลลี (Gulley) 1963 : 63 กล่าวว่า กลุ่มควรประกอบด้วยคุณลักษณะ 3 ประการ คือ

1. มีวัตถุประสงค์ร่วมกัน วัตถุประสงค์นั้นควรสนองความต้องการของสมาชิกทุกคนในกลุ่ม
2. มีผลการทำงานอันเกิดจากความร่วมมือของสมาชิกทุกคนในกลุ่ม
3. มีการสื่อสารทางวาจาหรืออย่างใดอย่างหนึ่งระหว่างสมาชิกในกลุ่ม

หลักการใช้กระบวนการกลุ่มในการสอน

การสอนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม หมายถึง การจัดการเรียนการสอนโดยยึดหลักการต่อไปนี้คือ

1. หลักการเรียนรู้ซึ่งยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เน้นให้ผู้สอนพยายามจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ให้ทั่วถึง
2. หลักการเรียนรู้ที่ยึดกลุ่มเป็นแหล่งความรู้สำคัญ เน้นให้ผู้สอนพยายามจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเรียนรู้จากกลุ่มให้มาก
3. หลักการเรียนรู้ที่ยึดการค้นพบด้วยตัวเอง เน้นให้ผู้สอนพยายามจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พยายามค้นหาคำตอบด้วยตนเอง
4. หลักการเรียนรู้ที่ยึดความสำคัญของการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันซึ่งจะช่วยให้การเรียนรู้มีความหมายยิ่งขึ้น เน้นให้ผู้สอนพยายามจัดกระบวนการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีโอกาสคิดค้นหาแนวทางที่จะนำความรู้ความเข้าใจที่ได้รับจากการเรียนรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน (ทิตานา แชมมณี 2522 : 481)

ลำดับขั้นการจัดการเรียนการสอนตามทฤษฎีกระบวนการกลุ่ม

แบ่งได้เป็น 4 ระยะ คือ

1. ระยะการมีส่วนร่วม การเรียนรู้จะเริ่มต้นจากการที่ผู้เรียนเป็นผู้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมการเรียนด้วยตนเอง ผู้เรียนเข้ามามีบทบาทหรือมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนในฐานะของสมาชิกกลุ่ม (Group Participation) และเป็นผู้ลงมือปฏิบัติหรือคิดค้นแสวงหา (Inquiry) สิ่งที่ต้องการเรียนรู้ด้วยตนเอง การมีส่วนร่วมของผู้เรียนจะเน้นการมีส่วนร่วมในทุก ๆ ด้าน (Self Involvement) ดังนี้ คือ

ก. การมีส่วนร่วมด้านร่างกาย (Physical Involvement) ได้แก่ การที่ผู้เรียนลงมือปฏิบัติหรือกระทำกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง (Learning by Doing) มีส่วนในการแสดงความคิดเห็นแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ค้นคว้าด้วยตนเอง ซึ่งต้องมีการสื่อสารกับคนอื่นด้วย

ข. การมีส่วนร่วมด้านจิตใจ (Emotional Involvement) หมายถึง การมีความรู้สึกและอารมณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการกระทำซึ่งเกิดขึ้นเมื่อผู้เรียนมีส่วนร่วมในกลุ่ม ความรู้สึกที่เกิดขึ้นนี้จะนำไปสู่การรับรู้ด้านแนวคิดและการเรียนรู้ด้านเนื้อหาวิชาทำให้ผู้เรียนจดจำเนื้อหาวิชาได้นานและมาก

ค. การมีส่วนร่วมด้านปัญญา (Intellectual หรือ Mental Involvement) คือ การที่ผู้เรียนมีการเห็นจริง ค้นพบสิ่งที่ต้องการเรียนรู้ และสร้างแนวคิดจากสิ่งที่ได้รับรู้ เป็นแนวทางในการพัฒนาความคิด การทำงาน การตัดสินใจ การวิเคราะห์และสรุปสิ่งที่เรียนรู้ด้วยตนเอง

ง. การมีส่วนร่วมทางสังคม (Social Involvement) จะเกิดปฏิสัมพันธ์หรือมีการแลกเปลี่ยนความรู้สึกนึกคิด ค่านิยม ความเชื่อ และแลกเปลี่ยนประสบการณ์กัน

2. ระยะวิเคราะห์ (Analysis Stage) ระยะนี้เป็นระยะที่ช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้กว้างขวาง สามารถประเมินความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในกลุ่ม วิธีการเรียน ผลของการเรียนรู้ และช่วยให้ผู้เรียนรู้จักตนเองดียิ่งขึ้น

3. ระยะสรุปและประยุกต์หลักการ (Generalization and Application Stage) ผู้เรียนจะมีการรวบรวมแนวคิดที่ได้จากการเรียนรู้และการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้อื่นแล้วสรุปเป็นหลักการของตนเอง การเรียนรู้นั้นเป็นการเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหา และเพื่อสร้างสรรค์สิ่งใหม่ในอนาคตสามารถนำหลักการไปประยุกต์ใช้ในอนาคตใช้กับตนเองได้

4. ระยะประเมินผล (Evaluation Stage) ผู้เรียนจะเป็นผู้ประเมินผล การเรียนรู้ของตนและกลุ่ม จากการอภิปรายร่วมกับสมาชิกกลุ่ม

การจัดการเรียนการสอนตามหลักการทฤษฎีและกระบวนการกลุ่มจะช่วยส่งเสริมพัฒนาการของผู้เรียนมีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้เรียน ส่งเสริมบรรยากาศแบบประชาธิปไตย ผู้เรียนมีโอกาสพัฒนาสติปัญญาและอารมณ์โดยวิธีการที่เหมาะสมช่วยให้การเรียนรู้เป็นสิ่งที่มีความหมายและใกล้เคียงความเป็นจริง

กิจกรรมการสอนโดยใช้กระบวนการกลุ่มสัมพันธ์

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีลักษณะสอดคล้องกับหลักการเรียนรู้ และหลักการสอนโดยกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ มีอยู่หลายวิธีดังต่อไปนี้

1. เกม (Game) เป็นวิธีการวิธีหนึ่งซึ่งสามารถนำมาใช้ในการสอนได้ดี โดยครูสร้างสถานการณ์สมมติขึ้นให้ผู้เรียนเล่นด้วยตัวเองภายใต้ข้อตกลงหรือกติกาบางอย่างที่กำหนดไว้ ซึ่งผู้เรียนจะต้องตัดสินใจทำอย่างใดอย่างหนึ่ง อันจะมีผลออกมาในรูปของการแพ้การชนะ วิธีการนี้จะช่วยให้ผู้เรียนได้วิเคราะห์ความรู้สึกนึกคิดและพฤติกรรมต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ นอกจากนี้ยังช่วยให้ผู้เรียนเกิดความสนุกสนานในการเรียนด้วย

2. บทบาทสมมติ (Role - Play) เป็นวิธีการอีกวิธีหนึ่งที่เริ่มได้รับความนิยมในการนำมาใช้ในการสอน วิธีการนี้มีลักษณะเป็นสถานการณ์สมมติเช่นเดียวกับเกม แต่มีการกำหนดบทบาทของผู้เล่นในสถานการณ์ที่สมมติขึ้น แล้วให้ผู้เรียนเข้าสวมบทบาทนั้นและแสดงออกตามธรรมชาติโดยอาศัยบุคลิกภาพ ประสบการณ์ความรู้สึกนึกคิดของตนเองเป็นหลัก ดังนั้นวิธีการนี้จึงมีส่วนช่วยให้ผู้เรียนได้มีโอกาสศึกษาวิเคราะห์ถึงความรู้สึก และพฤติกรรมของตนอย่างลึกซึ้ง และยังเสริมสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่น่าสนใจและน่าติดตามอีกด้วย

3. กรณีตัวอย่าง (Case) เป็นวิธีสอนอีกวิธีหนึ่งซึ่งใช้กรณีหรือเรื่องราวต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจริง ๆ มาดัดแปลงและใช้เป็นตัวช่วยในการเรียนให้ศึกษา วิเคราะห์และอภิปรายกันเพื่อสร้างความเข้าใจ และฝึกฝนหาทางแก้ปัญหาที่นั้น วิธีการนี้จะช่วยให้ผู้เรียนได้รู้จักคิดและพิจารณาข้อมูลที่ตนได้รับอย่างถี่ถ้วน และการอภิปรายจะช่วยให้ผู้เรียนได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนข้อมูลซึ่งกันและกัน รวมทั้งการนำเอากรณีต่าง ๆ ซึ่งคล้ายคลึงกับชีวิตจริงมาใช้ จะช่วยให้การเรียนรู้มีลักษณะใกล้เคียงกับความจริงซึ่งมีส่วนช่วยทำให้การเรียนรู้มีความหมายสำหรับผู้เรียนมากยิ่งขึ้น

4. สถานการณ์จำลอง (Simulation) คือ การจำลองสถานการณ์จริงหรือสร้างเสริมสถานการณ์ให้ใกล้เคียงกับความเป็นจริงแล้วให้ผู้เรียนลงไปอยู่ในสถานการณ์นั้น และมีปฏิริยาโต้ตอบกัน วิธีการนี้จะช่วยให้ผู้เรียนได้มีโอกาสทดลองแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ซึ่งในสถานการณ์จริงผู้เรียนอาจจะไม่กล้าแสดง เพราะอาจจะเป็นการเสี่ยงต่อสิ่งที่จะได้รับจนเกินไป

5. ละคร (Acting or Dramatization) คือ วิธีการที่ให้ผู้เรียนได้ทดลองแสดงบทบาทตามบทที่เขียนหรือกำหนดไว้ให้ โดยผู้แสดงจะต้องพยายามแสดงให้สมตามบทที่กำหนดไว้โดยไม่นำเอาบุคลิกภาพ และความรู้สึกนึกคิดของตนเองเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องอันจะมีส่วนทำให้เกิดผลเสียต่อการแสดงบทบาทนั้น ๆ วิธีการนี้เป็นวิธีที่ช่วยให้ผู้เรียนได้มีประสบการณ์ในการที่จะเข้าใจในความรู้สึก เหตุผล และพฤติกรรมของผู้อื่น ซึ่งความเข้าใจนี้มีส่วนเสริมสร้างความเห็นอกเห็นใจกัน นอกจากนี้การที่ผู้เรียนได้มีโอกาสแสดงละครร่วมกัน จะช่วยฝึกให้ผู้เรียนเกิดความรับผิดชอบในการเรียนรู้ร่วมกัน และได้ฝึกการทำงานร่วมกันด้วย

6. กลุ่มย่อย (Small Group) วิธีการใช้กลุ่มย่อยในการสอนนี้เป็นวิธีการที่ใช้กันมานานแล้ว อาจเป็นเพราะเล็งเห็นแล้วว่าเป็นประโยชน์ในการเรียนของผู้เรียนกลุ่มย่อยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนทุกคนได้มีส่วนในการแสดงออก และช่วยให้ผู้เรียนได้ข้อมูลเพิ่มเติมมากขึ้น การใช้กลุ่มย่อยมีหลายวิธีต่าง ๆ กัน แล้วแต่ผู้จัดจะคิดได้ที่นิยมใช้มากก็มี Brainstorming, Phillips 66, Bull Session, Fishbowl technique และ Bugg Group เหล่านี้เป็นต้น (ทิศนา ขัมมณี 2522 : 211 - 212)

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ควรจัดเป็นขั้นตอนเพื่อให้สอดคล้องกับหลักการเรียนรู้ หลักการสอนตลอดจนยังเป็นการอำนวยความสะดวกให้แก่ครูในการดำเนินการด้วย

ขั้นตอนการดำเนินการดังกล่าวแบ่งเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นนำ เป็นการนำเข้าสู่บทเรียนเป็นการเริ่มต้นการสอนเพื่อกระตุ้นยั่วยุให้นักเรียนอยากรู้ อยากเห็น อยากเรียนบทเรียนนี้ โดยมีวัตถุประสงค์สำคัญคือ เป็นการสร้างหรือเตรียมความพร้อมในการเรียนให้กับนักเรียน

2. ขั้นกิจกรรม เป็นขั้นตอนที่เป็นหัวใจของบทเรียน เพราะเป็นส่วนที่ช่วยให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ ทำให้เกิดประสบการณ์และความรู้ ซึ่งจะนำไปสู่พฤติกรรมที่คาดหวัง

3. ขั้นอภิปรายเป็นส่วนที่นักเรียนจะได้มีโอกาสนำประสบการณ์ที่ได้รับจากขั้นกิจกรรมมาวิเคราะห์เพื่อให้เกิดความเข้าใจ และอภิปรายเพื่อนำไปสู่การสรุปเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ตามเป้าหมายการวิเคราะห์ และอภิปรายเป็นกิจกรรมระหว่างครู และนักเรียนโดยมีครูเป็นผู้นำอภิปราย

4. **ขั้นสรุป** เป็นส่วนที่ครูและนักเรียนรวบรวมความรู้ที่ได้จากขั้นกิจกรรมและขั้นอภิปราย แล้วนำมาสรุปให้ได้สาระสำคัญของกิจกรรมขั้นนี้ประกอบด้วย การสรุป (Summarization) (Review) และการเน้นประเด็นสำคัญ (Re – emphasize)

ข้อดี และข้อจำกัด

ข้อดี

1. นักเรียนรู้จักกระบวนการทำงานเป็นกลุ่ม รู้จักบทบาทของหัวหน้า บทบาทสมาชิกที่เหมาะสม หรือการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ
2. นักเรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง ทำให้สามารถจำความรู้ได้นาน และเกิดความเข้าใจลึกซึ้ง
3. เป็นการเรียนรู้ที่มีความหมาย นักเรียนสามารถนำไปใช้ทั้งในวิชาเดียวกัน และต่างวิชากัน ตลอดจนนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน
4. นักเรียนมีความสุขในการเรียน เพราะเป็นการเรียนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง
5. นักเรียนได้รู้จัก และเข้าใจตนเองดีขึ้น ในด้านการทราบข้อดีและข้อบกพร่องของตนเอง เพื่อเป็นแนวทางการแก้ไขปรับปรุง
6. นักเรียนกล้าแสดงออกมากขึ้น
7. ฝึกทักษะการเป็นผู้พูดและผู้ฟังที่ดี
8. ฝึกการเป็นผู้มีใจกว้าง ยอมรับฟังความคิดเห็นผู้อื่นไม่ยึดมั่นถือมั่น

ข้อจำกัด

1. นักเรียนควรรู้จักกระบวนการกลุ่มหรือมีทักษะการทำงานกลุ่มอย่างดี และเหมาะสม จึงจะทำให้ นักเรียนเกิดการเรียนรู้ที่มีความหมาย
2. ครูต้องรู้จักนักเรียน และต้องเป็นคนช่างสังเกต ไวต่อความรู้สึกของนักเรียน เพื่อเป็นประโยชน์ในการวิเคราะห์ และสรุปผล

กระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ที่ดีในการเรียนการสอน

การสอนโดยใช้กระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ คือ การเรียนการสอนที่ยึดกลุ่มเป็นหลัก ในการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งกลุ่มที่ดีจะทำให้เกิดกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ที่ดี ซึ่งกลุ่มที่ดีต้องอาศัยองค์ประกอบที่สำคัญ คือ

1. ผู้นำ คือ ผู้ที่ทำหน้าที่เป็นผู้นำกลุ่มให้สามารถทำงาน ให้บรรลุเป้าหมายหรือความต้องการของกลุ่มได้ การทำงานร่วมกันจะดำเนินไปได้ผลมากน้อยเพียงใด ส่วนหนึ่งจะขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้นำหากกลุ่มใดมีผู้นำที่ดี กลุ่มนั้นย่อมมีโอกาสที่จะประสบความสำเร็จมาก ทั้งนี้เพราะผู้นำที่ดีย่อมสามารถช่วยให้กลุ่มเกิดกระบวนการที่ดี โดยแสดงบทบาทหน้าที่ที่จำเป็นต่อกลุ่มได้อย่างเหมาะสม บทบาทหน้าที่ของผู้นำกลุ่มที่จะช่วยให้กลุ่มเกิดกระบวนการการทำงานที่มีประสิทธิภาพที่สำคัญมีดังนี้

ก. บทบาทเกี่ยวกับการทำงาน

1. ทำความเข้าใจในจุดมุ่งหมายของการทำงาน และช่วยให้ผู้ร่วมงานเข้าใจตรงกัน

2. วางแผนงานและขั้นตอนการทำงานร่วมกับผู้ร่วมงาน

3. แบ่งงานและมอบหมายงานอย่างเหมาะสม

4. ริเริ่มความคิดใหม่ ๆ ให้แก่กลุ่มและทีมงาน หรือกระตุ้นกลุ่มและทีมงานให้ริเริ่มความคิดใหม่ ๆ

5. แสวงหาข้อมูล ความคิดเห็น หรือใช้ข้อมูล ความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อการทำงาน

6. ช่วยให้กลุ่มมีความเข้าใจตรงกันในข้อมูลหรือประเด็นต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อการบรรลุผลสำเร็จของงาน

7. ช่วยประสานความคิด ข้อมูล ของผู้ร่วมงานให้เกิดประโยชน์ต่อการบรรลุเป้าหมายของงาน

8. ช่วยขจัดปัญหาต่าง ๆ ที่เป็นอุปสรรคต่อการทำงานให้บรรลุเป้าหมาย

9. ติดตามงาน ประเมินผลงาน และสรุปผลงานเป็นระยะ ๆ และแจ้งให้ผู้ร่วมงานรับทราบ

10. ควบคุมมาตรฐานผลงานของกลุ่มหรือทีมงาน

11. ประเมินผลงาน เมื่องานสำเร็จและปรับปรุงงาน

ข. บทบาทเกี่ยวกับการรวมกลุ่ม

1. จัดระเบียบและควบคุมระเบียบของกลุ่ม เพื่อช่วยให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างเรียบร้อย

2. ดูแลเอาใจใส่สมาชิกกลุ่มให้มีโอกาสแสดงความคิดเห็นหรือแสดงความสามารถอย่างทั่วถึง เพื่อช่วยให้ทุกคนมีความรู้สึกว่าตนเองมีคุณค่า มีประโยชน์ต่อกลุ่มทำให้เกิดความรู้สึกว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มและต้องการทำงานให้กลุ่ม

3. รับฟังและพิจารณาความคิดเห็นของสมาชิกกลุ่มอย่างทั่วถึง ทำให้สมาชิกผู้ร่วมงานมีความรู้สึกภาคภูมิใจ พอใจ และต้องการที่จะช่วยกลุ่มมากขึ้นไปอีก

4. ช่วยทำความเข้าใจให้แก่กลุ่มในเรื่องการสื่อความหมายช่วยให้กลุ่มเข้าใจตรงกันในเรื่องสื่อความหมาย เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความขุ่นข้องหมองใจกัน และแตกแยกกันได้

5. สร้างบรรยากาศที่อบอุ่นและเป็นมิตรให้เกิดขึ้นในกลุ่มช่วยให้สมาชิกกลุ่มไม่เกิดความรู้สึกแตกแยกหรือแบ่งแยกตัวเองออกไปจากกลุ่ม

6. ขจัดหรือลดความขัดแย้งต่าง ๆ ในกลุ่ม ที่เป็นสาเหตุทำให้กลุ่มแตกแยก อันอาจเป็นผลทำให้กลุ่มไม่สามารถรวมตัวกันจนงานบรรลุผลสำเร็จได้

2. สมาชิกกลุ่ม

สมาชิกที่ดีนั้นจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนโดยรู้ว่าตนควรจะทำอะไรที่จะช่วยเอื้ออำนวยให้การทำงานเป็นทีมบรรลุผลสำเร็จ เช่นเดียวกับผู้นำ สมาชิกกลุ่มจำเป็นต้องช่วยเหลือกลุ่มใน 2 บทบาทใหญ่ คือ

ก. บทบาทเกี่ยวกับการทำงาน สมาชิกกลุ่มควรจะช่วยเหลือกลุ่มโดยการทำหน้าที่ต่าง ๆ ดังนี้

1. เสนอความคิดหรือวิธีการใหม่ ๆ ในการพิจารณาปัญหาของกลุ่มเพื่อให้กลุ่มบรรลุผลตามที่ต้องการ

2. ถามคำถามเพื่อให้เกิดความกระจ่างหรือเพื่อให้ได้ข้อเสนอแนะข้อมูลข้อเท็จจริงต่าง ๆ มาใช้ในการแก้ปัญหาของกลุ่ม

3. ให้ข้อมูล ข้อเท็จจริง หรือข้อสรุปต่าง ๆ ซึ่งเป็นประโยชน์ในการพิจารณาปัญหา

4. ชี้แจงให้รายละเอียดต่าง ๆ โดยการให้ตัวอย่างหรือให้ความหมายพยายามวาดภาพพจน์หรือทำความเข้าใจกับความคิดหรือข้อเสนอแนะต่าง ๆ และช่วยให้สมาชิกเกิดความกระจ่างในข้อมูลหรือความคิดเห็นเหล่านั้น

5. สรุปให้ทราบว่าขณะนี้กลุ่มทำงานไปแล้วถึงไหน โดยสรุปสิ่งที่ได้ทำไปแล้ว

6. กำหนดมาตรฐานซึ่งกลุ่มพยายามจะก้าวไปถึง หรือพยายามใช้มาตรฐานในการประเมินผลความก้าวหน้าของกลุ่ม

7. ช่วยให้กลุ่มบรรลุจุดมุ่งหมายที่ต้องการได้ง่ายเข้า โดยการกระทำสิ่งต่าง ๆ เพื่อกลุ่ม เช่น ทำงานประจำ ทำสิ่งต่าง ๆ ให้เป็นระเบียบ เก็บรวบรวมงานในสิ่งที่ทำ เขียนข้อเสนอแนะหรือความคิดเห็นต่าง ๆ

ข. บทบาทในการรวมกลุ่ม สมาชิกควรจะช่วยเหลือกลุ่มโดยการทำหน้าที่ต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. สนับสนุน กระตุ้นให้สมาชิกทุกคนมีส่วนร่วมในการให้ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นต่าง ๆ
2. ควบคุมการสนทนาให้เป็นไปได้ด้วยดี ไม่ให้ออกนอกทาง พยายามควบคุมกลุ่มให้ดำเนินงานไปสู่เป้าหมาย
3. ประนีประนอม ตระล่อมไกลเกลี่ย และหาทางแก้ปัญหาเมื่อสมาชิกกลุ่มเกิดความคิดเห็นขัดแย้งกัน
4. คอยสังเกตกระบวนการของกลุ่ม และบอกกลุ่มให้ทราบเพื่อประเมินประสิทธิภาพของการทำงานร่วมกัน
5. ช่วยให้เกิดบรรยากาศที่ดีด้วยวิธีการต่าง ๆ กัน เช่น สร้างอารมณ์ขันในเวลา que ทุกคนกำลังตึงเครียด และมีอารมณ์ขัดแย้งกัน เป็นผู้ช่วยรักษาบรรยากาศในการทำงานของกลุ่ม

บทบาทในการทำงานและบทบาทในการรวมกลุ่มเป็นสิ่งจำเป็นยิ่งต่อการบรรลุผลสำเร็จของงาน กลุ่มใดมีสมาชิกกลุ่มที่ช่วยกันทำหน้าที่สองอย่างนี้ มักจะประสบผลสำเร็จในการทำงาน

3. กระบวนการทำงาน

คือ วิธีที่กลุ่มใช้ในการทำงาน ผลงานของกลุ่มจะออกมาดีมากน้อยเพียงใด จะขึ้นกับวิธีการ ขั้นตอนที่กลุ่มใช้ในการทำงานด้วย หากกลุ่มใช้วิธีการขั้นตอนที่เหมาะสมกับลักษณะงาน ลักษณะกลุ่มแล้ว ผลงานก็มักจะมีคุณภาพตามไปด้วย กระบวนการทำงาน

วิธีการทำงานที่ได้รับการยอมรับว่ามีส่วนช่วยให้การทำงานบรรลุผลอย่างมีคุณภาพนั้นมีลำดับที่สำคัญ ๆ ดังนี้

1. ทำความเข้าใจในเป้าหมาย จุดมุ่งหมายของงาน
2. วางแผนงานซึ่งหมายถึง
 - หาวิธีการและกำหนดขั้นตอนในการทำงาน
 - วางแผนปฏิบัติในรายละเอียด
 - แบ่งงานและมอบหมายงาน
3. ปฏิบัติตามแผนงาน และติดตามงาน
4. ประเมินผลและปรับปรุงงาน

บทบาทของผู้นำกลุ่ม บทบาทสมาชิกกลุ่ม และวิธีการทำงานของกลุ่ม นับว่าเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของกลุ่ม หากองค์ประกอบทั้ง 3 มีความเหมาะสมก็จะช่วยให้กลุ่มเกิดกระบวนการที่ดีที่เอื้ออำนวยให้กลุ่มประสบความสำเร็จ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งได้ว่ากระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ที่ดีจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อองค์ประกอบที่สำคัญทั้ง 3 นั้น แสดงบทบาทหน้าที่ของตนได้อย่างเหมาะสม (พิมพันธ์ เดชะคุปต์ 2532 : 53 - 60)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ทิตนา เทียนเสม (2515) ได้ทำวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาเอก ของมหาวิทยาลัย อริโซนา สหรัฐอเมริกา เรื่อง "รูปแบบการฝึกอบรมด้านมนุษยสัมพันธ์แก่นักเรียนฝึกหัดครูในประเทศไทย" (A Model For Pre-Service Teacher Training in Human Relation For Thailand) จึงทำให้ความคิดในการนำกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์มาใช้ในประเทศไทยแพร่หลายมาจนถึงปัจจุบัน

เยาวพา เดชะคุปต์ (2516) ทำการวิจัยเรื่อง " ทฤษฎีกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ สำหรับการสอนในระดับประถมศึกษา" เพื่อเป็นแนวทางสำหรับครูและผู้สนใจสามารถนำไปใช้ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้สอดคล้องกับบรรยากาศการเรียนรู้แบบประชาธิปไตย และตรงตามจุดมุ่งหมายของแผนการศึกษาแห่งชาติ แล้วสร้างบทเรียนไปทดลองสอนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ,5 และ 6 ผลปรากฏว่า สามารถประยุกต์ใช้กับผู้เรียนที่มีอายุและความสามารถแตกต่างกันได้จริง และพบว่าการเรียนรู้การสอนตามทฤษฎีนี้เป็นการช่วยให้ผู้เรียนได้รับความรู้ ได้รับการฝึกทักษะ และเป็นการปลูกฝังทัศนคติ และค่านิยม ตลอดจนส่งเสริมด้านมนุษยสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้เรียนและผู้สอน

ปัทมา เทพอักษรพงศ์ (2516) ได้วิจัยเรื่อง "การสอนการอ่านเอาเรื่องภาษาอังกฤษด้วยกระบวนการกลุ่ม" ผลปรากฏว่า สัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรียนที่สอนด้วยวิธีแปล และวิธีกระบวนการกลุ่มแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ แต่ผลจากการสำรวจทัศนคติในการเรียนของนักเรียนปรากฏว่ามีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนด้วยวิธีกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์

ฉันทนา ภาคบงกช (2517) ทำวิจัยเรื่อง "การสอนสังคมศึกษา หน่วยวันสำคัญของชาติ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยวิธีกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์" ผลปรากฏว่า นักเรียนที่เรียนด้วยวิธีกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ มีพัฒนาการทางมนุษยสัมพันธ์และสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนสูงอย่างมีนัยสำคัญ และมีทัศนคติในทางที่ดีขึ้น และปรากฏว่าทัศนคติของนักเรียนพัฒนาขึ้นทุกกลุ่ม

นันทนา เทพบริรักษ์ (2518) ได้วิจัยเรื่อง "การเปรียบเทียบผลการสอนวิชาวิทยาศาสตร์ หน่วยพลังงาน โดยวิธีกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ และวิธีการสอนแบบธรรมดาในชั้นประถมศึกษาปีที่ 6" ผลปรากฏว่า นักเรียนที่เรียนด้วยวิธีกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์มีพัฒนาการทางมนุษยสัมพันธ์ และสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนสูงอย่างมีนัยสำคัญ และมีทัศนคติที่ดีขึ้นกว่านักเรียนที่เรียนด้วยวิธีการสอนแบบธรรมดา

พัชรี เข้มทัศนีย์ (2518) ได้วิจัยเรื่อง "การเปรียบเทียบผลการสอนวิชาคณิตศาสตร์ หน่วยร้อยละ โดยวิธีกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์และวิธีสอนแบบธรรมดาในชั้นประถมศึกษาปีที่ 5" ผลปรากฏว่า นักเรียนที่เรียนด้วยวิธีกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์มีพัฒนาการทางมนุษยสัมพันธ์ และสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนสูงอย่างมีนัยสำคัญ และมีทัศนคติที่ดีขึ้นกว่านักเรียนที่เรียนด้วยวิธีการสอนแบบธรรมดา

วิไลวรรณ สันถะโกมล (2522) ได้วิจัยเรื่อง "การเปรียบเทียบการสอนวิชาวรรณคดีไทย เรื่อง "ลิลิตตะเลงพ่าย" โดยกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์กับการสอนแบบธรรมดาพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพการศึกษาศึกษาที่สอนด้วยกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์และกระบวนการสอนแบบครูเป็นศูนย์กลาง แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ผู้เรียนมีความเห็นว่าการเรียนด้วยกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ทำให้บรรยากาศสนุกสนาน ไม่เบื่อหน่าย ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้น และยังมีคุณสมบัติต่าง ๆ เช่น ความรับผิดชอบการทำงานร่วมกัน การใช้ความคิดอย่างมีเหตุผล การยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น กล้าแสดงความคิดเห็น กล้าตัดสินใจ ตลอดจนการฝึกทักษะต่าง ๆ ที่จำเป็นในการดำรงชีวิตประจำวัน

ลักขณา ธรรมไพโรจน์ (2525) ได้ทดลองใช้วิธีการกลุ่มสัมพันธ์ เพื่อปรับปรุงพฤติกรรมกล้าแสดงออกของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 และ 5 จำนวน 40 คน โดยการฝึกกลุ่มทดลอง 30 ชั่วโมง พบว่านักเรียนในกลุ่มทดลองมีพฤติกรรมกล้าแสดงออกสูงขึ้น ซึ่งแสดงให้เห็นว่าวิธีการกลุ่มสัมพันธ์สามารถพัฒนาบุคคลให้กล้าแสดงออกมากขึ้น นอกจากนี้กิจกรรมกลุ่มยังช่วยในการพัฒนามโนภาพแห่งตนให้สูงขึ้น คือ ช่วยให้คนรู้จักตนเอง เข้าใจตนเอง มีทัศนคติที่ดีต่อตนเอง

งานวิจัยในต่างประเทศ

ริชาร์ดสัน และฮอลเวิร์ท (Richardson and Hallworth) (1964) ได้ทดลองสอนวิชาเรียงความภาษาอังกฤษกับนักเรียนชั้นปีที่ 1 และ 2 ของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา โดยแบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม ให้กลุ่มควบคุมได้รับการสอนด้วยวิธีเก่า ส่วนกลุ่มทดลองใช้ Sociometric Methods ผลปรากฏว่า กลุ่มทดลองมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนมากกว่ากลุ่มควบคุม และเรียนเนื้อหาได้มากกว่า ผู้วิจัยเสนอแนะว่า สมาชิกในกลุ่มจะทำงานได้ดีถ้ามีการจัดจำนวนคน

ในแต่ละกลุ่มย่อยให้มีขนาดพอเหมาะที่จะทำงานแต่ละอย่างให้ได้ดี ครูควรกระตุ้นให้เด็กทำงานร่วมกัน และฝึกให้เด็กเป็นผู้นำ

เดวิด วิลเลียม ไรท์ (David William Wright) (1972) ได้ศึกษาเกี่ยวกับกระบวนการทำงานของกลุ่ม ความพอใจในผลงานของกลุ่ม รวมทั้งความพอใจทางด้านอารมณ์ของสมาชิกในกลุ่มเกี่ยวกับการทำงาน ซึ่งมีผู้นำการอภิปรายกลุ่ม 2 ประเภท ประเภทกลุ่มเป็นศูนย์กลาง และผู้นำของกลุ่มเป็นศูนย์กลาง โดยใช้นักศึกษาของมหาวิทยาลัย เวจัน จำนวน 56 คน แบ่งออกเป็น 14 กลุ่ม ๆ ละ 4 คน ให้เวลาอภิปรายครั้งละ 20 นาที ผลจากการสังเกตและการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ผลปรากฏว่า ไม่มีความแตกต่างระหว่างผู้นำทั้ง 2 แบบ ต่อกระบวนการทำงานของกลุ่ม ความพอใจในผลงานของกลุ่ม และความพอใจในด้านอารมณ์ของสมาชิกในกลุ่ม

เจมส์ โจเซฟ เล็กซ์ (James Joseph Lex) (1973) ทำการศึกษาด้วยการทดลองกับนักศึกษาปีที่ 1 ของมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในรัฐอินเดียนา ให้กลุ่มควบคุมได้รับการสอนแบบเก่า กลุ่มทดลองใช้วิธีสอนแบบกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ ผลจากการทดสอบก่อนสอนและหลังสอน พบว่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญระหว่างกลุ่มทั้งสอง แต่พบว่ากลุ่มทดลองมีความพอใจในประสบการณ์ที่ได้รับ คือ ยินดีร่วมกิจกรรมและต้องการเรียนแบบกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์อีก

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. การเลือกตัวอย่างประชากร
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การดำเนินการทดลอง และเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การเลือกตัวอย่างประชากร

ตัวอย่างประชากร คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2534 โดยแบ่งตัวอย่างประชากรออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มควบคุม เรียนด้วยวิธีสอนแบบปกติ จำนวน 39 คน และกลุ่มทดลอง เรียนด้วยวิธีสอนแบบกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ จำนวน 37 คน และทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนของกลุ่มทั้งสอง เพื่อดูพื้นฐานความรู้ของนักเรียนทั้งสองกลุ่ม

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

1. แผนการสอน วิชาวรรณคดีไทย เรื่อง ราชาริราช ตอนพลายประกายมาศ มีรายละเอียดการดำเนินการสร้างตามลำดับขั้นตอนดังนี้

- 1.1 ศึกษาลักษณะและหลักการกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์จากวิทยานิพนธ์ต่าง ๆ ได้แก่ วิทยานิพนธ์ของ ทิศนา เทียนเสมอ (2515) เรื่อง "แบบตัวอย่างการฝึกอบรมด้านมนุษยสัมพันธ์แก่นักเรียนฝึกหัดครูในประเทศไทย" วิทยานิพนธ์ของ เยาวพา เดชะคุปต์ (2516) เรื่อง "ทฤษฎีกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์สำหรับการสอนในระดับประถมศึกษา" วิทยานิพนธ์ของ ปัทมา เทพจักรพงศ์ (2516) เรื่อง "การสอนการอ่านเอาเรื่องภาษาอังกฤษด้วยกระบวนการกลุ่ม" วิทยานิพนธ์ของ ฉันทนา ภาคบงกช (2517) เรื่อง "การสอนสังคมศึกษา หน่วยวันสำคัญของชาติ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ด้วยวิธีการกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์" วิทยานิพนธ์ของ นันทนา เทพบริรักษ์ (2518) เรื่อง "การเปรียบเทียบผลการสอนวิชาวิทยาศาสตร์ หน่วยพลังงาน โดยวิธีการกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ และวิธีการสอนแบบธรรมดาในชั้นประถมศึกษาปีที่ 6" วิทยานิพนธ์ของ พัชรี เอี่ยมทัศน (2518) เรื่อง "การเปรียบเทียบผลการสอนวิชาคณิตศาสตร์หน่วยร้อยละ โดยวิธีการกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ และวิธีสอนแบบธรรมดาในชั้นประถมศึกษาปีที่ 5" นอกจากนี้

ยังได้ศึกษาจากบทความจากเอกสารต่าง ๆ เกี่ยวกับหลักการกระบวนการกลุ่มและกิจกรรมของกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์

1.2 ศึกษาความหมายและวิธีการสอนด้วยกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ และวิธีการสอนแบบปกติ จากบทความ เอกสาร และวิทยานิพนธ์ต่าง ๆ

1.3 ศึกษาหลักสูตร คู่มือการสอน และเนื้อหาในหนังสือเรียนทักษะสัมพันธ์ ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เล่ม 2 เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแผนการสอนที่จะใช้ในการวิจัย

1.4 ศึกษาตัวอย่างการสร้างบทเรียนโดยใช้วิธีการสอนแบบกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์จากหนังสือ กลุ่มสัมพันธ์ : ทฤษฎีและแนวปฏิบัติ เล่ม 2 วิทยากรว่าด้วยความสัมพันธ์และกระบวนการในการทำงานร่วมกันของกลุ่มคน ของ รศ. ดร.ทิตนา แซมมณี และจากวิทยานิพนธ์ของ นันทนา เทพวิรัช (2518) พัชรี เอี่ยมทัศน์ (2518) เสริมศิริ เมนะเวต (2519) และสุภาพรรณ พวงจันเพชร (2519)

1.5 กำหนดหน่วยการเรียนรู้ จำนวน 8 หน่วย ดังนี้

- หน่วยที่ 1 ประวัติผู้แต่ง และบทนำเรื่อง ราชาริราช ตอนพลาญประกายมาศ
- หน่วยที่ 2 ช่วงที่ 1 พระเจ้าฝรั่งมังฆ้อง ขอดูตัวสมิงพระราม
- หน่วยที่ 3 ช่วงที่ 2 ก และ ข พระเจ้าราชาริราชถอยทัพเรือสมิงพระรามและพลาญประกายมาศถูกจับ
- หน่วยที่ 4 ช่วงที่ 2 ค และ ช่วงที่ 3 ก สมิงอามนทะยาอาสาไปแจ้งข่าวในเมืองหงสาวดี
- หน่วยที่ 5 ช่วงที่ 3 ก สมิงอามนทะยาทำอุบายจนมังรายกะยอจะวาเชื่อใจแล้วเข้าไปในหงสาวดี
- หน่วยที่ 6 ช่วงที่ 3 ข สมิงอามนทะยาทำอุบายออกจากเมืองหงสาวดีมังรายกะยอจะวาส่งคนไปขอดูตัวสมิงอามนทะยา
- หน่วยที่ 7 ช่วงที่ 4 พระเจ้าราชาริราชให้นายข้างเอาตะปู้ไปตึ้งเท้าพลาญประกายมาศ นายข้างไม่ทำตามจึงถูกจำขังไว้
- หน่วยที่ 8 มังรายกะยอจะวาถูกพระเจ้าราชาริราชจับได้ พระเจ้าราชาริราชให้นายข้างไปรับพลาญประกายมาศที่ป่ากะเสียว

1.6 สร้างแผนการสอน เรื่อง ราชาริราช ตอนพลาญประกายมาศ ด้วยวิธีสอนแบบกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ จำนวน 8 แผน ตามเนื้อหาซึ่งกำหนดไว้ในข้อ 1.5 เป็นเวลา 8 คาบ คาบละ 50 นาที สัปดาห์ละ 2 คาบ รวม 4 สัปดาห์

1.7 นำแผนการสอนเรื่อง ราชอาณาจักร ตอนพลาญประกายมาดที่สร้างขึ้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบลำดับขั้นตอนการสอนความถูกต้องของเนื้อหา แล้วนำมาปรับปรุงในเรื่องกิจกรรมในแต่ละแผนให้มีความหลากหลาย เพื่อไม่ให้เกิดความเบื่อหน่าย ปรับปรุงคำถามบางข้อในแต่ละแผน เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจได้ง่าย ปรับปรุงขั้นตอนการสอนในบางแผนเพื่อให้เห็นเวลาในแต่ละคาบ จากนั้นผู้วิจัยได้นำมาปรับปรุงแก้ไขเป็นฉบับสมบูรณ์แล้วจึงนำไปทดลองสอนจริง

2. แบบทดสอบสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน เพื่อใช้ทดสอบนักเรียนก่อนและหลังการเรียนนิชาวรรณคดีไทย เรื่อง ราชอาณาจักรตอนพลาญประกายมาด มีวิธีการสร้างดังนี้

2.1 ศึกษาหลักสูตร คู่มือการสอน เนื้อหาในหนังสือเรียนทักษะสัมพันธ์ ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เล่ม 2 และเทคนิคการวัดประเมินผล

2.2 สร้างแบบทดสอบสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนเป็นแบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก (ก, ข, ค, ง) จำนวน 70 ข้อ ข้อละ 1 คะแนน โดยแบ่งเป็น

การวัดด้านความจำ	39 ข้อ
การวัดด้านความเข้าใจ	7 ข้อ
การวัดด้านการวิเคราะห์	11 ข้อ
การวัดด้านการนำไปใช้	13 ข้อ

2.3 นำแบบทดสอบสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนที่สร้างขึ้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบแก้ไข และให้คำแนะนำ เพื่อดูความตรงของเนื้อหา (Content Validity) และความเหมาะสมในด้านการใช้ภาษาแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ

3. แบบสำรวจความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วยวิธีสอนแบบกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเป็นลักษณะเป็นข้อคำถามแบบปลายเปิดเกี่ยวกับวิธีเรียนด้วยวิธีสอนแบบกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ จำนวน 10 ข้อ

การดำเนินการทดลอง และเก็บรวบรวมข้อมูล

1. นำแบบทดสอบสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนนิชาวรรณคดีไทยเรื่องราชอาณาจักร ตอนพลาญประกายมาด ไปทดสอบก่อนเรียนกับตัวอย่างประชากรกลุ่มทดลอง ซึ่งเรียนด้วยวิธีสอนแบบกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ และกลุ่มควบคุม ซึ่งเรียนด้วยวิธีสอนแบบปกติ และทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนก่อนเรียนของทั้งสองกลุ่มซึ่งพบว่าไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติแสดงว่า นักเรียนทั้งสองกลุ่มมีพื้นฐานความรู้วิชาวรรณคดีไทยเท่าเทียมกัน และหาค่าความเที่ยงของแบบทดสอบด้วยสูตรคูเดอริชาร์ดสัน 21 ได้ค่าเท่ากับ .9134

2. นำแผนการสอนนิชาวรรณคดีไทย เรื่องราชาธิราชตอนพลายประกายมาคไปสอนนักเรียนที่เป็นตัวอย่างประชากรกลุ่มทดลองซึ่งเรียนด้วยวิธีสอนแบบกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์เป็นเวลา 8 คาบ คาบละ 50 นาที สัปดาห์ละ 2 คาบ รวม 4 สัปดาห์ ของภาคปลายปีการศึกษา 2534

3. นำแบบทดสอบสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนนิชาวรรณคดีไทย เรื่องราชาธิราชตอนพลายประกายมาค ไปทดสอบหลังเรียนกับตัวอย่างประชากรกลุ่มทดลอง ซึ่งเรียนด้วยวิธีสอนแบบกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ และกลุ่มควบคุม ซึ่งเรียนด้วยวิธีสอนแบบปกติ และทดสอบ ความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนหลังเรียนของทั้งสองกลุ่ม ด้วยการทดสอบค่า t (t -test)

4. นำแบบสำรวจความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วยวิธีสอนแบบกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ไปใช้กับนักเรียนกลุ่มทดลอง ซึ่งเรียนด้วยวิธีสอนแบบกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลเป็นขั้น ๆ ดังนี้

1. วิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS และทดสอบค่า t (t -test) ดังนี้

1.1 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนการทดลอง ระหว่างกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม

1.2 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนการทดลองและหลังการทดลองของแต่ละกลุ่ม

1.3 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการทดลอง ระหว่างกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม

2. วิเคราะห์ความคิดเห็นของนักเรียนกลุ่มทดลองที่มีต่อการเรียนด้วยวิธีสอนแบบกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และบรรยายสรุปเป็นความเรียง

บทที่ 4
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์เรื่อง การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนิชาวรรณคดีไทย เรื่อง ราชอิราษ ตอน พลายประกายมาศ ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์กับวิธีสอนแบบปกติ และเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. วิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม และทดสอบค่า t ดังนี้

1.1 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนการทดลองระหว่างกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนการทดลองระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

กลุ่ม	\bar{X}	SD	t
ทดลอง	22.81	4.62	2.39
ควบคุม	20.33	4.40	

$$.01 t_{74} \approx 2.66$$

จากตารางข้างต้นจะเห็นได้ว่า คะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนด้านสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองไม่แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .01 แสดงว่า ก่อนการทดลอง กลุ่มควบคุมกับกลุ่มทดลองไม่มีความแตกต่างกันในด้านสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน

1.2 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนการทดลองและหลังการทดลองของแต่ละกลุ่ม

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนการทดลอง และหลังการทดลอง ของแต่ละกลุ่ม

กลุ่ม	จำนวน	คะแนนเฉลี่ย				t
		ก่อนเรียน \bar{X}_1	SD	หลังเรียน \bar{X}_2	SD	
กลุ่มควบคุม	39	20.33	4.40	47.87	10.68	17.77*
กลุ่มทดลอง	37	22.81	4.62	44.97	12.9	12.49**

* $P < .01$ ($t_{38} \approx 2.42$), ($t_{36} \approx 2.423$)

จากตารางข้างต้นจะเห็นได้ว่าคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนด้านสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความมีนัยสำคัญ .01 แสดงว่า กลุ่มควบคุมเมื่อได้รับการสอนแบบปกติแล้วมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และกลุ่มทดลองเมื่อได้รับการสอนด้วยวิธีเรียนแบบกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์แล้วมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

1.3 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการทดลอง ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการทดลอง ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

กลุ่ม	\bar{X}	SD	t
ทดลอง	44.97	12.90	1.06
ควบคุม	47.87	10.68	

.05 $t_{74} \approx 1.67$

จากตารางข้างต้น จะเห็นได้ว่าคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนด้านสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง ไม่แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 แสดงว่า การสอนด้วยวิธีสอนแบบกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์กับการสอนด้วยวิธีปกติไม่มีความแตกต่างในด้านสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน

2. ความคิดเห็นของนักเรียน

ผู้วิจัยได้นำแบบสำรวจความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วยวิธีสอนแบบกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ให้นักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ จำนวน 37 คน แสดงความคิดเห็นและได้ข้อสรุป ดังนี้

1. นักเรียนจำนวน 28 คน จากจำนวน 37 คน มีความคิดเห็นว่าการเรียนด้วยวิธีสอนแบบกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ ช่วยให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนมากขึ้น เพราะได้ปรึกษากัน ได้อ่านอย่างละเอียด ได้ทบทวนด้วยการทำแบบฝึกหัด ได้แสดงความคิดเห็น ได้ใช้ความคิด ได้ช่วยกันแก้ปัญหา ได้ช่วยกันทำงาน ได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น จึงทำให้เข้าใจบทเรียนมากขึ้น

นักเรียนจำนวน 9 คน จากจำนวน 37 คน มีความเห็นว่า การเรียนด้วยวิธีสอนแบบกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ ไม่ช่วยให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนมากขึ้น เพราะนักเรียนไม่ค่อยทำงาน คุยกัน เล่นกัน ไม่ใคร่ร่วมมือกันทำงาน เรียนไม่ละเอียด เสียเวลา จึงทำให้ไม่เข้าใจบทเรียน

2. นักเรียนจำนวน 32 คน จากจำนวน 37 คน มีความคิดเห็นว่าการเรียนด้วยวิธีสอนแบบกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ช่วยให้นักเรียนมีมนุษยสัมพันธ์ในหมู่เพื่อน เพราะได้ปรึกษากัน ได้แสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ ได้ทำงานร่วมกัน ได้ช่วยกันทำงาน ได้ทำงานเป็นกลุ่ม ได้ช่วยกันแก้ปัญหา ได้พูดกับทุกคน ได้ทำกิจกรรมร่วมกัน ได้แลกเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจกัน ได้แสดงความคิดเห็น จึงทำให้มีมนุษยสัมพันธ์ในหมู่เพื่อน

นักเรียนจำนวน 5 คน จากจำนวน 37 คน มีความคิดเห็นว่าการเรียนด้วยวิธีสอนแบบกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ไม่ช่วยให้นักเรียนมีมนุษยสัมพันธ์ในหมู่เพื่อน เพราะมีคนไม่ช่วยกันทำงาน เกี่ยงกันทำงาน ไม่ร่วมมือกันทำงาน จึงทำให้ไม่มีมนุษยสัมพันธ์ในหมู่เพื่อน

3. นักเรียนจำนวน 26 คน จากจำนวน 37 คน มีความเห็นว่าการเรียนด้วยวิธีสอนแบบกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ ช่วยให้นักเรียนรู้จักการเป็นผู้นำ และผู้ตามที่ดี เพราะมีทั้งผู้ที่แสดงความคิดเห็นและผู้รับฟังความคิดเห็น มีหัวหน้ากลุ่มและสมาชิกกลุ่มช่วยกันทำงาน มีการหมุนเวียนกันเป็นหัวหน้า และลูกน้อง มีโอกาสได้ฝึกการเป็นผู้นำ และผู้ตามอย่างทั่วถึง มีการแบ่งหน้าที่กันทำ จึงช่วยให้รู้จักการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี

นักเรียนจำนวน 11 คน จากจำนวน 37 คน มีความเห็นว่า การเรียนด้วยวิธีสอนแบบกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ไม่ช่วยให้นักเรียนรู้จักการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี เพราะมีบางคนช่วยทำงานในกลุ่ม บางกลุ่มไม่มีการตั้งหัวหน้ากลุ่ม ก็ไม่ได้ฝึกการเป็นผู้นำ มีการเกี่ยงกันทำงาน ไม่ทำหน้าที่ตามที่กำหนดให้ จึงไม่ช่วยให้นักเรียนรู้จักการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี

4. นักเรียนจำนวน 34 คน จากจำนวน 37 คน มีความเห็นว่า การเรียนด้วยวิธีสอนแบบกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ ช่วยให้นักเรียนรู้จักการทำงานร่วมกัน เพราะต้องช่วยกันทำงาน ทำให้งานเสร็จเร็วขึ้น ต้องช่วยกันแสดงความคิดเห็น มีการยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีการแบ่งงานกันทำช่วยให้งานเสร็จเร็วขึ้น ช่วยกันแก้ปัญหา จึงทำให้นักเรียนรู้จักการทำงานร่วมกัน

นักเรียนจำนวน 3 คน จากจำนวน 37 คน มีความเห็นว่า การเรียนด้วยวิธีสอนแบบกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ ไม่ช่วยให้นักเรียนรู้จักการทำงานร่วมกัน เพราะคนที่ไม่สนใจก็จะไม่ช่วยทำงาน จึงไม่ช่วยให้นักเรียนรู้จักการทำงานร่วมกัน

5. นักเรียนจำนวน 35 คน จากจำนวน 37 คน มีความเห็นว่า การเรียนด้วยวิธีการสอนแบบกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ ช่วยให้นักเรียนรู้จักยอมรับฟังความคิดเห็นของคนอื่น เพราะมีการแสดงความคิดเห็นกันอย่างอิสระมีการทำงานร่วมกันเป็นการรวบรวมความคิดเห็นหลาย ๆ อย่างมาพิจารณาเลือกเอาความคิดที่ดีที่สุดมาใช้ เปิดโอกาสให้ทุกคนได้แสดงความคิดเห็น และความคิดเห็นของแต่ละคนแตกต่างกัน จึงช่วยให้นักเรียนรู้จักยอมรับฟังความคิดเห็นของคนอื่น

นักเรียนจำนวน 2 คน จากจำนวน 37 คน มีความคิดเห็นว่าการเรียนด้วยวิธีสอนแบบกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ ไม่ช่วยให้นักเรียนรู้จักยอมรับฟังความคิดเห็นของคนอื่น เพราะมีนักเรียนบางคนไม่ช่วยทำงาน นั่งเล่น นั่งคุย ไม่ออกความคิดเห็นใด ๆ

6. นักเรียนจำนวน 30 คน จากจำนวน 37 คน มีความเห็นว่า การเรียนด้วยวิธีสอนแบบกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ ช่วยให้นักเรียนรู้จักการใช้เหตุผล เพราะได้ฟังความคิดเห็นของทุกคนแล้วพิจารณาความคิดเห็นที่ดีที่สุดมาใช้ ได้ซักถามกันในกลุ่มเมื่อไม่เข้าใจ ได้ช่วยกันคิดและทำงานต่าง ๆ ได้แสดงความคิดเห็นอย่างกว้างขวาง มีการตอบคำถามภายในกลุ่ม จึงช่วยให้นักเรียนรู้จักการใช้เหตุผล

นักเรียนจำนวน 7 คน จากจำนวน 37 คน มีความเห็นว่า การเรียนด้วยวิธีสอนแบบกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ไม่ช่วยให้นักเรียนรู้จักการใช้เหตุผล เพราะบางคนทำงานบางคนไม่ทำงาน ไม่แสดงความคิดเห็น จึงไม่ช่วยให้นักเรียนรู้จักการใช้เหตุผล

7. นักเรียนจำนวน 32 คน จากจำนวน 37 คน มีความเห็นว่า การเรียนด้วยวิธีสอนแบบกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ ช่วยให้นักเรียนเป็นคนกล้าแสดงความคิดเห็น เพราะต้องช่วยกันแสดงความคิดเห็น ต้องช่วยกันทำงาน ต้องช่วยกันคิดแก้ไขปัญหา เปิดโอกาสให้ทุกคนได้แสดงความคิดเห็นมีการฝึกแสดงความคิดเห็นในกลุ่มย่อยก่อนแล้วจึงรายงานในกลุ่มใหญ่ จึงช่วยให้นักเรียนเป็นคนกล้าแสดงความคิดเห็น

นักเรียนจำนวน 5 คน จากจำนวน 37 คน มีความเห็นว่า การเรียนด้วยวิธีสอนแบบกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ ไม่ช่วยให้นักเรียนเป็นคนกล้าแสดงความคิดเห็น เพราะบางคนไม่ช่วยแสดงความคิดเห็น ไม่สนใจวิธีการเรียน ไม่ตั้งใจเรียน ไม่ร่วมมือกันทำงาน

8. นักเรียนจำนวน 29 คน จากจำนวน 37 คน มีความเห็นว่า การเรียนด้วยวิธีสอนแบบกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ ช่วยให้นักเรียนรู้จักการวางแผนในการทำงาน เพราะมีการแบ่งงานกันทำ มีขั้นตอนในการทำงาน มีการเลือกหัวหน้าในการทำงาน จึงช่วยให้นักเรียนรู้จักวางแผนในการทำงาน

นักเรียนจำนวน 8 คน จากจำนวน 37 คน มีความเห็นว่า การเรียนด้วยวิธีสอนแบบกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ ไม่ช่วยให้นักเรียนรู้จักการวางแผนในการทำงาน เพราะไม่ทำงานตามขั้นตอนที่กำหนดให้ ไม่ตั้งใจเรียน ไม่รวมมือกันทำงาน จึงไม่ช่วยให้นักเรียนรู้จักการวางแผนในการทำงาน

9. นักเรียนจำนวน 21 คน จากจำนวน 37 คน ชอบเรียนด้วยวิธีสอนแบบกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ เพราะได้ทำงานร่วมกัน ได้ช่วยกันทำงาน ได้แสดงความคิดเห็นเต็มที่ ได้ทราบความคิดเห็นของผู้อื่น เกิดความสามัคคี ได้ปรึกษาหารือกัน ทำให้เป็นคนกล้าแสดงออก และมีเหตุผลได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน จึงชอบเรียนด้วยวิธีสอนแบบกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์

นักเรียนจำนวน 16 คน จากจำนวน 37 คน ไม่ชอบเรียนด้วยวิธีสอนแบบกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ เพราะทำให้เสียเวลาเรียน เกีย่งกันทำงาน ไม่มีใครบังคับ ไม่เชื่อผู้เป็นหัวหน้ากลุ่ม ไม่ค่อยเข้าใจบทเรียน ไม่เคยชินกับการเรียนด้วยวิธีนี้ ไม่สนุกกับการเรียนด้วยวิธีนี้ คนที่ไม่ตั้งใจเรียนจะทำให้งานของกลุ่มเสียไปด้วย จึงไม่ชอบเรียนด้วยวิธีสอนแบบกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์

10. นักเรียนจำนวน 16 คน จากจำนวน 37 คน ไม่ชอบเรียนด้วยวิธีการสอนแบบกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ แต่ชอบเรียนด้วยวิธีการสอนแบบ ครู เป็นผู้สอน และอธิบายให้นักเรียนฟัง เพราะทำให้ไม่เสียเวลา มีการทบทวนด้วยการให้เล่นเกมให้ทำแบบฝึกหัด เมื่อนักเรียนสงสัยก็ถาม และครูตอบขณะสอน จะทำให้นักเรียนเข้าใจ ตั้งใจฟังมากขึ้น และไม่มีการเกีย่งกันทำงาน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

เพื่อเปรียบเทียบสัมฤทธิผลทางการเรียน วิชา วรรณคดีไทย เรื่อง ราชาริราช ตอนพलयประกายมาศ ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ฝ่ายมัธยม) ที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ กับวิธีสอนแบบปกติ และสำรวจความคิดเห็นของนักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์

สมมติฐานของการวิจัย

เมื่อสอนนิชาวรรณคดี เรื่อง ราชาริราช ตอน พलयประกายมาศ ด้วยวิธีสอนแบบกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ แล้ว นักเรียนจะมีสัมฤทธิผลทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบปกติ

ตัวอย่างประชากร

ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2534 จำนวน 2 ห้องเรียน รวม 76 คน แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มควบคุม และกลุ่มทดลอง โดยสอนสัปดาห์ละ 2 ครั้ง ครั้งละ 1 คาบ คาบละ 50 นาที รวม 8 คาบ เป็นเวลา 4 สัปดาห์

วิธีดำเนินงาน

หลังจากที่ผู้วิจัยได้ศึกษาความหมายและวิธีการของทฤษฎีกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ รวมทั้งศึกษาหลักสูตรแบบเรียน เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย เพื่อนำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ต่อจากนั้นผู้วิจัยได้สร้างแผนการสอนนิชาวรรณคดีไทย เรื่อง ราชาริราช ตอนพलयประกายมาศ จำนวน 8 แผนการเรียน ด้วยวิธีสอนแบบกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ เพื่อใช้ในการวิจัยต่อไป

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบสัมฤทธิผลทางการเรียนวิชา วรรณคดีไทย เรื่อง ราชาริราช สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และแบบสำรวจความคิดเห็นของนักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอน โดยใช้กระบวนการกลุ่มสัมพันธ์

แบบสอบถามสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเพื่อใช้ในการทดสอบนักเรียน ก่อนและหลังการเรียน มีทั้งหมด 70 ข้อ เป็นข้อสอบที่ได้รับการตรวจสอบความตรงและความครอบคลุมเชิงเนื้อหา (Content Validity) จากผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว และได้นำไปใช้กับนักเรียนระดับ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 76 คน แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์หาค่าความเที่ยง (Reliability) โดยใช้สูตรครุเดอร์ ริชาร์ดสัน 21 (Kuder Richardson 21) ได้ค่าความเที่ยง .9134

แบบสำรวจความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วยวิธีสอนแบบกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ มีลักษณะเป็นข้อคำถามเกี่ยวกับการเรียนด้วยวิธีสอนแบบกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ จำนวน 10 ข้อ

สรุปผลการวิจัย

ด้านสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนวิชา วรรณคดีไทย เรื่อง ราชชาธิราช ตอน พลายประกายมาศ

1. ทั้งกลุ่มทดลองที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ และกลุ่มควบคุมที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบปกติ ต่างก็มีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงขึ้นกว่าก่อนเรียนที่ระดับความมีนัยสำคัญ .01
2. หลังจากการเรียนแล้ว นักเรียน 2 กลุ่ม ทั้งที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบปกติกับวิธีสอนแบบกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ มีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนไม่แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05
3. จากแบบสำรวจความคิดเห็นของนักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ ผลปรากฏว่า นักเรียนส่วนใหญ่ชอบเรียนด้วยวิธีสอนแบบกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ และส่วนใหญ่มีความเห็นว่า การสอนแบบกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ ช่วยให้เข้าใจบทเรียนมากขึ้น มีมนุษยสัมพันธ์ในหมู่เพื่อน รู้จักการเป็นผู้นำผู้ตาม เรียนรู้การทำงานร่วมกัน รู้จักยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น รู้จักการใช้เหตุผล และกล้าแสดงความคิดเห็น

อภิปรายผล

จากการทดลองผู้วิจัยพบว่า การเรียนการสอนวิชาวรรณคดีไทย เรื่อง ราชชาธิราช ตอน พลายประกายมาศ ด้วยวิธีสอนแบบกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ และวิธีสอนแบบปกตินั้น ไม่ทำให้สัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรียนทั้งกลุ่มควบคุม และกลุ่มทดลองแตกต่างกัน แต่นักเรียนกลุ่มทดลองส่วนใหญ่ชอบวิธีการเรียนแบบกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์

ผลการทดลองนี้ นับว่าสอดคล้องกับงานวิจัยของ เยาวพา เดชะคุปต์ (2516 : 128) เรื่อง "ทฤษฎีกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์สำหรับการสอนในระดับประถมศึกษา" งานวิจัยของ บัทยา เทพจักรพงศ์ (2516 : 50) เรื่อง "การสอนการอ่านเอาเรื่องภาษาอังกฤษด้วยกระบวนการกลุ่ม" งานวิจัยของ วิไลพรรณ สันถะโกมล (2522:47) เรื่อง "การเปรียบเทียบการสอนวิชาวรรณคดีไทย เรื่อง "ลิลิตตะเลงพ่าย" โดยกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์กับการสอนแบบธรรมดา" และงานวิจัยของ ลักขณา ธรรมไพโรจน์ (2525 : 85) เรื่อง "การปรับพฤติกรรมไม่กล้าแสดงออก โดยวิธีการกลุ่มสัมพันธ์" ผลปรากฏว่า นักเรียนที่เรียนด้วยวิธีการกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ จะได้รับความรู้ ได้รับการฝึกทักษะ ปลูกฝังทัศนคติ ค่านิยม ตลอดจนส่งเสริมด้านมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ระหว่างผู้เรียนและผู้สอนด้วย นอกจากนี้ยังทำให้บรรยากาศการเรียนสนุกสนานไม่เบื่อหน่าย ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้น มีความรับผิดชอบในการทำงานร่วมกัน ใช้ความคิดอย่างมีเหตุผล ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น กล้าแสดงความคิดเห็น กล้าตัดสินใจ ตลอดจนช่วยฝึกทักษะต่าง ๆ ที่จำเป็นในการดำรงชีวิตประจำวัน

อย่างไรก็ดี ผลการทดลองดังกล่าว ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้คือกลุ่มทดลองที่เรียนด้วยวิธีแบบกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ มีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนไม่สูงกว่ากลุ่มควบคุมที่เรียนด้วยวิธีปกติ ซึ่งผู้วิจัยได้สังเกต พบว่า อาจมีสาเหตุมาจากเรื่องสำคัญ ๆ ดังต่อไปนี้

1. ด้านเวลา ผู้วิจัยคิดว่าเป็นประเด็นสำคัญข้อหนึ่งที่ทำให้สัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยวิธีการกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ไม่แตกต่างกับสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยวิธีการสอนแบบปกติ ดังนี้

1.1 เวลาสำหรับการเรียนในแต่ละแผนการเรียนมีเพียง 50 นาที ซึ่งบางครั้งมีเวลาไม่ครบ 50 นาที เนื่องจากคาบที่เรียนต่อเนื่องกับเวลาพัก นักเรียนเข้าห้องเรียนไม่พร้อมกัน บางคาบต่อเนื่องกับการเรียนวิชาพลศึกษา วิชาศิลปะศึกษา ซึ่งนักเรียนต้องเดินมาจากติ๊กพลศึกษา และห้องศิลปะศึกษา ทำให้เวลาเรียนภาษาไทยไม่ได้เต็มคาบ

1.2 ระยะเวลาสำหรับการเรียนด้วยวิธีการสอนแบบกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์เพียง 1 เดือนนั้น ไม่เพียงพอ นักเรียนปรับตัวไม่ทัน เนื่องจากเคยเรียนด้วยวิธีการสอนแบบปกติมาเป็นเวลานาน

1.3 เวลาสำหรับการทำกิจกรรมในแต่ละแผนการเรียนไม่เพียงพอ บางครั้งทำให้ขั้นตอนการสอนไม่ครบถ้วน เช่น การออกมารายงานหน้าชั้นเรียน การแสดงบทบาทสมมติ เป็นต้น

จากเหตุผลดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยได้ความคิดว่าการสอนด้วยวิธีกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ให้บรรลุผลสำเร็จนั้น เรื่องเวลาเป็นสิ่งสำคัญมาก เนื่องจากต้องทำกิจกรรมต่อเนื่องกันอย่างเหมาะสม และจำเป็นต้องใช้เวลาฝึกฝนเกี่ยวกับวิธีการทำงานเป็นกลุ่มมาก่อนตั้งแต่ชั้นประถมศึกษา ซึ่งหากนักเรียนเข้าใจการเรียนแบบกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์มาก่อนการเรียนการสอนก็จะเป็นไปอย่างราบรื่น และมีประสิทธิภาพอย่างยิ่ง

2. ด้านนักเรียน

จากการทดลองพบว่า มีอุปสรรคและปัจจัยบางประการที่อาจส่งผลให้การทดลองไม่เป็นไปตามสมมติฐาน ดังนี้

2.1 นักเรียนไม่ได้ฝึกการเรียนด้วยวิธีสอนแบบกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์มาก่อน มีความเคยชินกับการเรียนด้วยวิธีปกติ คือ ครูเป็นผู้อธิบายหรือสอนแต่เพียงผู้เดียว จึงส่งผลต่อความร่วมมือในการทำกิจกรรมกลุ่ม ทำให้การดำเนินกิจกรรมกลุ่มไม่ราบรื่น รวดเร็วเท่าที่ควร

2.2 นักเรียนไม่เข้าใจวิธีการเรียน และยังไม่เห็นความสำคัญหรือประโยชน์ของการเรียนด้วยวิธีกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์เท่าที่ควร สังเกตได้จากการที่เมื่อครูแบ่งกลุ่มทำงาน ปรากฏว่านักเรียนต่างคนต่างทำงาน ไม่ช่วยเหลือหรือปรึกษากันเท่าที่ควร และนักเรียนมักติดกลุ่มเพื่อน เมื่อในกลุ่มไม่มีเพื่อนที่ตนสนิท นักเรียนก็จะไม่ให้ความร่วมมือในการทำงาน ดังนั้น จึงเกิดปัญหานักเรียน คุยกัน เล่นกัน ไม่ทำงาน

2.3 เจตคติของนักเรียนเกี่ยวกับการเรียนวิชาภาษาไทยนั้น นักเรียนส่วนใหญ่ไม่ชอบเรียนวิชาภาษาไทยมาแต่เดิมแล้ว ดังนั้นไม่ว่าผู้สอนจะใช้วิธีใดสอนก็ตามนักเรียนก็ยังไม่ชอบเรียนภาษาไทยอยู่เหมือนเดิม

จากสภาพดังกล่าวข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยเห็นชัดว่านักเรียนโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์ ซึ่งเป็นผู้มีความพร้อมสูงและมีความสามารถเป็นรายบุคคลนั้น ยังขาดทักษะในการทำงานร่วมกับผู้อื่น นักเรียนมักติดกลุ่ม จะทำงานเฉพาะกับกลุ่มเพื่อนที่ตนชอบพอนั่น และจากการที่ได้ให้ออกาสนักเรียนได้ทำงานร่วมกัน เห็นว่า นักเรียนยังขาดความเข้าใจในการทำงานกลุ่ม ไม่ทราบว่าจะเมื่อเข้ากลุ่มแล้วจะต้องทำอะไรบ้างที่จะช่วยให้กลุ่มประสบผลสำเร็จ

สภาพดังกล่าว ชี้ให้เห็นว่า นักเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์ ยังต้องการการฝึกฝนทักษะการทำงานเป็นกลุ่มอีกมาก ซึ่งนับว่าเป็นเรื่องที่โรงเรียนควรให้ความสำคัญ ทั้งนี้เพราะถ้านักเรียนไม่เห็นความสำคัญและไม่มีความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่นแล้ว อาจจะกลายเป็นปัญหาในระยะยาว เพราะเมื่อนักเรียนเติบโตเป็นผู้ใหญ่ถึงแม้จะเป็นผู้ที่มีความสามารถสูงแต่อาจจะกลายเป็นคนเก่งที่เข้ากับผู้อื่น ทำงานร่วมกับผู้อื่น และประสานงานกับผู้อื่นไม่ได้ ซึ่งจะเป็นเรื่องที่น่าเสียดายอย่างยิ่ง

จากผลการวิจัยนี้ ทำให้ผู้วิจัยยังเห็นความสำคัญของการฝึกทักษะการทำงานเป็นกลุ่มให้แก่นักเรียนสาธิตจุฬาฯ ซึ่งหากโรงเรียนได้เห็นความสำคัญและกำหนดเป็นนโยบายส่งเสริมการเรียนการสอนแบบนี้แล้ว ก็จะช่วยให้นักเรียนสาธิตจุฬาฯ มีพัฒนาการไปได้ครบทุกด้านเป็นกำลังสำคัญของประเทศชาติต่อไป

อนึ่ง จากผลของการวิจัยดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยได้ข้อคิดเพิ่มเติมว่า ในการสอนแบบกระบวนการกลุ่มให้ได้ผลดีนั้น ก่อนการสอนเนื้อหาสาระด้วยวิธีการกระบวนการกลุ่มสัมพันธะนั้น ควรเตรียมความพร้อมให้นักเรียนก่อน โดยการสอนให้นักเรียนเข้าใจความคิดรวบยอด หรือ มโนทัศน์สำคัญ ๆ ของกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ และวิธีการเรียนโดยใช้กระบวนการกลุ่มเสียก่อน แล้วจึงสอนเนื้อหาสาระที่ต้องการ การเตรียมความพร้อมนี้จะช่วยสร้างความเข้าใจพื้นฐาน และช่วยให้นักเรียนเห็นความสำคัญ และประโยชน์ของการทำงานกลุ่ม การวางพื้นฐานนี้ ถึงแม้จะต้องใช้เวลาเพิ่มขึ้นอีกส่วนหนึ่งแต่ก็จะส่งผลให้การเรียนการสอนเนื้อหาสาระเป็นไปอย่างราบรื่น และมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

อย่างไรก็ดี ถึงแม้สัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ จะไม่สูงกว่าสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบปกติก็ตามแต่ในด้านความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับวิธีสอนแบบกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์นั้น ผู้วิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ จำนวน 21 คน จากจำนวน 37 คน ชอบวิธีการเรียนด้วยวิธีการสอนแบบกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ ส่วนนักเรียนที่เหลืออีก 16 คน จากจำนวน 37 คน ชอบเรียนด้วยวิธีสอนแบบปกติ แต่ก็ด้วยสาเหตุที่ว่านักเรียนไม่ชอบเพื่อนที่ไม่ร่วมมือทำงาน ไม่ใช่ไม่ชอบวิธีการสอนแบบกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ ดังนั้น หากมีเวลาฝึกนักเรียนให้เรียนด้วยวิธีสอนแบบกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ อย่างเพียงพอ จนนักเรียนเกิดทักษะความชำนาญ และจัดกิจกรรมเป็นขั้นตอนอย่างเหมาะสมแล้ว จะทำให้การเรียนการสอนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพบรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ทุกประการ

ข้อเสนอแนะเพื่อการนำไปใช้และการวิจัยต่อไป

1. ควรมีการทำวิจัยด้วยวิธีสอนแบบกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์กับวิชาอื่น ๆ และในชั้นอื่น ๆ ดูบ้างว่าจะได้ผลประการใด
2. ผู้ที่จะทำวิจัยด้วยวิธีสอนแบบกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ในโอกาสต่อไป ควรใช้เวลาในการทดลองให้นานขึ้น เช่น ใช้เวลาเป็นภาคการศึกษา หรือปีการศึกษา เพื่อให้ได้ผลอย่างแน่นอน

3. จากความจริงที่ว่าลักษณะของนักเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีความสามารถเป็นรายบุคคล เนื่องจากได้รับการสนับสนุนจากครอบครัวด้วย ดังนั้น หากต้องการให้นักเรียนรู้จักการทำงานเป็นกลุ่ม และอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุขแล้ว จำเป็นอย่างยิ่งที่ครูจะต้องฝึกนักเรียนในเรื่องนี้กันตั้งแต่เนิ่น ๆ และอย่างจริงจัง และผู้บริหารควรสนับสนุนการสอนแบบนี้เป็นพิเศษ เพื่อช่วยพัฒนาให้นักเรียนสาธิตจุฬาฯ มีความสามารถในการร่วมงานกับผู้อื่น และทำงานกลุ่มได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

4. ข้อเสนอแนะสำหรับครู

4.1 ก่อนการสอนเนื้อหาสาระ โดยใช้วิธีการระดมการกลุ่มสัมพันธ์ ครูควรเตรียมความพร้อมของนักเรียนโดยการสอนให้นักเรียนเห็นความสำคัญและเข้าใจในทัศนคติสำคัญ ๆ ของกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์เสียก่อน และควรฝึกทักษะในการเข้ากลุ่มและการเปลี่ยนกลุ่มให้สามารถทำได้อย่างรวดเร็วและเรียบร้อยจะช่วยให้การสอนเนื้อหาสาระเป็นไปอย่างราบรื่น

4.2 เวลาสำหรับการเรียนการสอนด้วยวิธีสอนแบบกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ในแต่ละครั้งนั้น ควรใช้เวลาติดต่อกันประมาณ 2 คาบ มากกว่าจะเป็นคาบเดียวหรือชั่วโมงเดียว

4.3 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้นักเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย นั้น จะต้องมึลักษณะที่ท้าทายความสามารถของนักเรียนอย่างเพียงพอ จึงจะทำให้ได้ผลตามต้องการ

4.4 คะแนน ยังคงเป็นสิ่งสำคัญสำหรับนักเรียนทุกคน ดังนั้น ควรมีการเสริมแรงให้นักเรียนด้วยการให้คะแนนด้วย จะทำให้นักเรียนร่วมมือทำกิจกรรมมากขึ้น

4.5 ในขณะที่นักเรียนกำลังทำงานกลุ่มนั้น ครูควรสังเกตพฤติกรรมการทำงาน ofนักเรียน และนำข้อมูลมาใช้ในการวิเคราะห์ เพื่อช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บรรณานุกรม

- ฉันทนา ภาคบงกช. การสอนสังคมศึกษาหน่วยวันสำคัญของชาติ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ด้วยกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2517.
- ฐะปะนีย์ นาคกรทรรพ. วรรณคดีกับการพัฒนาสังคม : สรุปผลการสัมมนาวรรณคดีไทย. กรุงเทพมหานคร : อมรินทร์การพิมพ์, 2521.
- ฐะปะนีย์ นาคกรทรรพ และประภาศรี สุดบรรทัด. ภาษาไทย สำหรับครู. กรุงเทพมหานคร : หน่วยผลิตเอกสาร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2520.
- ทิตนา แคมมณี. กลุ่มสัมพันธ์ : ทฤษฎีและแนวปฏิบัติ เล่ม 1. กรุงเทพมหานคร : บุรพาติลป์การพิมพ์, 2522.
- ทิตนา เทียนเสมอ. กระบวนการเรียนรู้โดยการทำงานกลุ่ม วารสารครูศาสตร์ 2 (สิงหาคม - พฤศจิกายน, 2515) : 31.
- นันทนา เทพบริรักษ์. การเปรียบเทียบผลการสอนวิชาวิทยาศาสตร์ หน่วย "พลังงาน" โดยวิธีกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์และวิธีสอนแบบธรรมดา ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2519.
- ประคอง กรวรรณสุด. สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์ กรุงเทพมหานคร : บรรณกิจ, 2525.
- ปัทมา เทพอักษรพงศ์. การสอนอ่านเอาเรื่องภาษาอังกฤษด้วยกระบวนการกลุ่ม. วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2516.
- พัชรี เอี่ยมทัศน. การเปรียบเทียบผลการสอนวิชาคณิตศาสตร์หน่วยร้อยละ โดยวิธีกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ และวิธีสอนแบบธรรมดาในชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2518.
- พาชิต ทวีกุล. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนเป็นกลุ่มใหญ่ทั้งชั้น เป็นกลุ่มตามความสามารถ และเรียนด้วยตนเองเป็นกลุ่มย่อย. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531.
- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์. เทคนิคการใช้กลุ่มสัมพันธ์เพื่อการสอนภาษาไทย ในเอกสารการสัมมนาเชิงปฏิบัติการเรื่องวิธีการอบรมครูประจำการเกี่ยวกับระเบียบวิธีสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาปลาย. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.

- มรรยาท ณ นคร. ผลของการสอนโดยใช้กระบวนการกลุ่มต่อทัศนคติในการดูแลตนเองของ
ผู้ป่วยที่ทำผ่าตัดเปิดลำไส้ใหญ่ออกทางด้านหน้าท้อง. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร
มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.
- เยาวพา เดชะคุปต์. ทฤษฎีกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์สำหรับการสอนในระดับประถมศึกษา.
วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2517.
- ลักขณา ธรรมไพโรจน์. การปรับพฤติกรรมไม่กล้าแสดงออกโดยวิธีการกลุ่มสัมพันธ์.
วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2525.
- วิชากร, กรม กระทรวงศึกษาธิการ. คู่มือครูภาษาไทย ท 203 ท 204 ชุดทักษะสัมพันธ์ เล่ม 2.
กรุงเทพมหานคร : ครูสภา, 2521.
- วิชากร, กรม กระทรวงศึกษาธิการ. หนังสือส่งเสริมการอ่านระดับมัธยมศึกษา เรื่องราชาธิราช
ตอนพลายประกายมาศ กรุงเทพมหานคร : หนึ่งเจ็ดการพิมพ์, 2525.
- วิชากร, กรม กระทรวงศึกษาธิการ. หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521.
กรุงเทพมหานคร : จงเจริญการพิมพ์, 2521.
- วิไลวรรณ สันถะโกมล. การเปรียบเทียบผลการสอนวิชาวรรณคดีไทย เรื่องลิลิตตะเลงพ่าย
โดยกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ และกระบวนการสอนแบบครูเป็นศูนย์กลางในชั้น
ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชามัธยมศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522.
- สุจิต เพียรชอบ และ สบายใจ อินทร์พรรย์ . วิธีสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา
กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2522.
- สุวรรณี ยะหะกร. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยม
ศึกษาปีที่ 2 ที่สอนโดยใช้การแสดงละคร และสอนโดยการอภิปราย. วิทยานิพนธ์
ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.
- เสริมศรี เมนะเศวต. การเปรียบเทียบผลการสอนวิชาหลักการสอน หน่วย โรงเรียนประถมศึกษา
โดยวิธีกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ และวิธีการสอนแบบธรรมชาติในชั้นประกาศนียบัตรวิชา
การศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาประถมศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2519.
- อมร จิตตะมัย. การสำรวจวิธีสอนภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นสายสามัญของโรงเรียน
ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. วิทยานิพนธ์ปริญญาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2514.

ภาษาอังกฤษ

Evans, K. M. "Sociometry in school - II Application", Educational Research, VI (February, 1964).

Good, Carter V., ed. Dictionary of Education. New York : McGraw - Hill, 1973.

Gulley, Halbert E. Discussion, Conference and Group Process. New York : Holt Rinehart and Winston, Inc., 1963.

Lex, James Joseph. "Attitude Change of Seminary Students Associated with a Course in Group Dynamics", Dissertation Abstract, XXXIII (May, 1973).

Tisana Tiansame. "A Model for Pre - Service Teacher Train in Human Relation for Thailand." Unpublished Ph. D. Dissertation Arizona State University, 1972.

Wright, David William. "A Comparative Study of two Leadership Styles in Good - Bound Group Discussion," Dissertation Abstract, XXVI (June, 1972).

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก
แผนการสอนแบบกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนการสอนแบบกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์

เรื่อง

ราชาธิราช ตอน พลายประกายมาศ

จำนวน 8 หน่วย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ราชาธิราช ตอน พลายประกายมาศ

หน่วยที่ 1

ประวัติผู้แต่ง และบทนำเรื่อง ราชาธิราช ตอน พลายประกายมาศ

จุดประสงค์ทั่วไป

เพื่อให้นักเรียนทราบประวัติผู้แต่ง และบทนำเรื่อง ราชาธิราช ตอน พลายประกายมาศ ได้อย่างถูกต้อง

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

เมื่อนักเรียนเรียนบทเรียนหน่วยที่ 1 จบแล้ว นักเรียนสามารถ

1. เล่าประวัติผู้แต่ง ได้อย่างถูกต้อง
2. บอกผลงานของผู้แต่งได้อย่างน้อย 3 เรื่อง
3. บอกที่มาของเรื่องได้อย่างถูกต้อง
4. บอกได้อย่างถูกต้องว่าเหตุการณ์ในเรื่องราชาธิราชเกิดใกล้เคียงกับสมัยใดของไทย
5. เล่าเหตุการณ์ก่อนถึงตอนที่น่ามาให้เรียนได้ถูกต้อง
6. บอกเหตุผลได้ว่าเหตุใด เรื่อง ราชาธิราชจึงเป็นแบบฉบับของร้อยแก้วที่ดีในสมัยรัตนโกสินทร์

เนื้อหา ประวัติผู้แต่ง เจ้าพระยาพระคลัง (หน)

เจ้าพระยาพระคลัง (หน) เกิดในสมัยกรุงศรีอยุธยาตอนปลายในแผ่นดินสมเด็จพระเจ้าบรมโกศ รับราชการเป็นหลวงสรวิชิต และเป็นนายด่านเมืองอุทัยธานี ในสมัยสมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรี ต่อมาได้เป็นพระยาพิพัฒน์โกษา และเจ้าพระยาพระคลัง ในสมัยรัชกาลที่หนึ่ง แห่งกรุงรัตนโกสินทร์

งานเขียนที่สำคัญ ได้แก่ สามก๊ก ร่ายยาวมหาเวสสันดรชาดก (กัณฑ์กุมารและกัณฑ์มัทรี) บทมโหรีเรื่อง กากี ลิลิตเพชรมงกุฎ และอิเหนาคำฉันท์

บทนำเรื่อง

เรื่อง ราชาธิราช มีต้นฉบับเป็นภาษามอญ เคยแปลเป็นภาษาไทยตั้งแต่ก่อนเสียกรุงศรีอยุธยาแก่พม่าครั้งสุดท้ายต่อมาพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช จึงโปรดเกล้าฯ ให้มีการแปลและเรียบเรียงใหม่

หนังสือ ราชธาธิราช เป็นพงศาวดารมอญ เป็นหนังสือตำนานประวัติศาสตร์ มีเนื้อเรื่องเป็นเรื่องจริง มีตัวละครที่มีลักษณะนิสัยน่าสนใจ ส่วนวนภาษามีความไพเราะ ใช้ประโยคสั้นยาวได้จังหวะกัน มีคารมคมคาย มีโวหารต่าง ๆ จับใจ และเป็นแบบฉบับของ ร้อยแก้วที่ดีในสมัยรัตนโกสินทร์

เนื้อเรื่อง ราชธาธิราช กล่าวถึงการสงครามระหว่างพม่าและมอญ สันนิษฐานว่า เหตุการณ์เกิดในสมัยใกล้เคียงกับสมัยอยุธยาของไทย พม่าและมอญทำสงครามกันเป็นเวลานาน ในตอนต้นมอญมักเป็นฝ่ายชนะและพม่าเป็นฝ่ายแพ้ แล้วก็พักรบกันไปเป็นเวลา 22 ปี จึงทำ สงครามกันอีก ซึ่งเป็นตอนที่นำมาให้เรียน โดยฝ่ายมอญเสียทหารเอกไปหลายคน ส่วนพม่ามี พระราชโอรสชื่อ มังรายกะยอฉะวา เป็นนักรบหนุ่ม สามารถจับนายทหารเอกชื่อ สมิงนครอินท์ ของมอญได้ ทำให้สมิงนครอินท์ตรอมใจตายระหว่างที่เป็นเชลย มังรายกะยอฉะวาทรงจะได้ ชัยชนะเด็ดขาดจึงยกทัพมาตีกรุงหงสาวดีราชธานีของมอญ

กิจกรรมการสอน

ขั้นนำ (5 นาที)

ครูติดบัตรคำ ชื่อผู้แต่ง และชื่อเรื่อง บนกระดานแล้วอธิบายชื่อผู้แต่งเรื่อง บรรดาศักดิ์ และราชทินนาม ส่วนชื่อเรื่องหมายถึง พระเจ้าแผ่นดินของมอญ และตอนที่นำมาให้ เรียนเป็นเรื่องของช้าง ชื่อพลายประกายมาศ ที่มีความกตัญญูต่อคนเลี้ยง

ขั้นกิจกรรม (30 นาที)

1. ครูให้นักเรียนดูแผนภูมิตัวละครของฝ่ายมอญและฝ่ายพม่า พร้อมอธิบายให้นักเรียนฟัง เพื่อให้ทราบที่มาของเรื่องก่อนที่จะเรียนเนื้อเรื่องตอนพลายประกายมาศ
2. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 4 กลุ่ม โดยแบ่งตามแถวตอนที่นักเรียนนั่งในห้อง แล้วแจก ใบคำสั่งให้แต่ละกลุ่มทำงานโดยใช้เวลา 15 นาที
3. ครูให้นักเรียนส่งผู้แทนกลุ่มออกไปเขียนคำถามบนกระดาน โดยคอยดูไม่ให้ คำถามซ้ำกัน
4. ครูวิจารณ์คำถามของแต่ละกลุ่ม พร้อมอธิบายแก้ไขเพิ่มเติม แล้วให้นักเรียน บันทึกสาระสำคัญของที่ครูอธิบายไว้ด้วย

ขั้นอภิปราย สรุป และนำไปใช้ (15 นาที)

1. ครูให้นักเรียนทั้ง 4 กลุ่ม แข่งขันกันตอบคำถามจากผลงานของนักเรียน โดยครูเป็นผู้อ่านคำถาม แล้วให้นักเรียนแข่งขันกันยกมือตอบ กลุ่มใดตอบถูกต้องจะได้คะแนน 1 คะแนน
2. ครูให้นักเรียนลอกคำถามบนกระดานลงในสมุดแบบฝึกหัด แล้วทำเป็นการบ้านมาส่งครู

การประเมินผล

1. การรายงานของนักเรียน
2. การตอบคำถามของนักเรียน
3. การทำงานกลุ่มของนักเรียน
4. ผลงานของนักเรียน

สื่อการสอน

1. บัตรคำ ชื่อเรื่อง และชื่อผู้แต่ง
2. แผนภูมิตัวละครของฝ่ายมอญและฝ่ายพม่า
3. ใบคำสั่ง จำนวน 4 ใบ มีรายละเอียดเหมือนกัน ดังนี้
 1. ให้นักเรียนเลือกหัวหน้ากลุ่มและผู้แทนรายงานหน้าชั้น
 2. ให้นักเรียนในกลุ่มอ่านประวัติผู้แต่ง และบทนำเรื่อง ราชธาธิราช ตอนพลายประกายมาศ ในหนังสือทักษะสัมพันธ์ เล่ม 2
 3. ให้นักเรียนช่วยกันตั้งคำถามจากเนื้อหาที่อ่าน จำนวน 5 ข้อ พร้อมเฉลยคำตอบในตอนท้ายใบคำสั่ง
 4. ส่งผู้แทนออกไปเขียนเฉพาะคำถามบนกระดาน โดยไม่ให้คำถามซ้ำกัน

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หน่วยที่ 2

ช่วงที่ 1 พระเจ้าฝรั่งมังฆ้องขอตัวสมเด็จพระราม

จุดประสงค์ทั่วไป

เพื่อให้นักเรียนเข้าใจเนื้อเรื่องราชาธิราช ตอน พลายประกายมาศ ช่วงที่ 1 ได้อย่างถูกต้อง

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

เมื่อนักเรียนเรียนบทเรียนหน่วยที่ 2 จบแล้ว นักเรียนสามารถ

1. เล่าเรื่องราวในตอนนี้ได้ถูกต้อง
2. บอกความหมายของคำศัพท์ได้อย่างน้อย 10 คำ
3. อธิบายสำนวนที่ปรากฏในเรื่องตอนนี้ได้อย่างน้อย 3 สำนวน
4. บอกลักษณะนิสัยของตัวละครที่สำคัญได้ถูกต้อง
5. บอกข้อคิดที่ได้จากเรื่องในตอนนี้ได้อย่างน้อย 3 ข้อ

เนื้อหา

พระเจ้าฝรั่งมังฆ้อง ทรงพระดำริว่า สมิงพระรามทหารเอกของพระเจ้าราชาธิราช มีฝีมือดี จึงมีพระราชสาสน์ถึงพระเจ้าราชาธิราช เพื่อขอตัวสมิงพระราม แต่พระเจ้าราชาธิราชไม่ให้สมิงพระรามมาเฝ้าพระเจ้าฝรั่งมังฆ้อง เพราะเกรงว่าจะไม่มีความสัตย์เหมือนเมื่อครั้งสมิงนครอินทร์ไปเฝ้าพระเจ้าฝรั่งมังฆ้อง ดังนั้น พระเจ้าฝรั่งมังฆ้องจึงให้สัญญาว่าจะไม่ทำร้ายสมิงพระราม พระเจ้าราชาธิราชจึงให้สมิงพระรามไป

สมิงพระรามไปเฝ้าพระเจ้าฝรั่งมังฆ้อง โดยใช้ปากเป็นอาวุธ เมื่อพระเจ้าฝรั่งมังฆ้องได้เห็นสมิงพระรามก็ตรัสว่า มีลักษณะอันงามสมเป็นนายทหาร ส่วนสมิงพระรามนั้นขอจับอาวุธขึ้นต่อสู้ จึงจะเรียกว่าตนนั้นงามจริง แต่พระเจ้าฝรั่งมังฆ้องไม่ยอมให้ สมิงพระรามต่อสู้ให้ดู เพราะหาก สมิงพระรามเสียทีโลหิตออกเพียงเล็กน้อยก็จะเสียคำสัตย์ที่ให้ไว้กับพระเจ้าราชาธิราช แล้วพระเจ้าฝรั่งมังฆ้องก็พระราชทานรางวัลให้สมิงพระราม

ขั้นนำ (5 นาที)

ครูนำสนทนาเกี่ยวกับทหารเอกของพระเจ้าราชาธิราช เช่น สมิงนครอินทร์ สมิงพ่อเพชร เพื่อโยงเข้าสู่เรื่องในตอนนี้มีสมิงพระรามเป็นทหารเอกคนหนึ่งที่มีความสามารถมากจนพระเจ้าฝรั่งมังฆ้องต้องขอตัว

กิจกรรม (30 นาที)

1. ครูแบ่งนักเรียนเป็น 6 กลุ่ม โดยให้นักเรียนนับเลข 1,2,3,4,5 และ 6 เรียงตามลำดับ นักเรียนคนใดนับหมายเลขเดียวกันให้มานั่งรวมกลุ่มกันตามที่ครูกำหนด
2. ครูให้แต่ละกลุ่มส่งผู้สังเกตการณ์ กลุ่มละ 1 คน แล้วครูแจกใบสังเกตการณ์ให้ผู้สังเกตการณ์ทั้ง 6 คน จากนั้นครูอธิบายวิธีบันทึกผลการสังเกตการทำงานของแต่ละกลุ่มให้ผู้สังเกตการณ์ฟัง
3. ครูแจกของชิ้นส่วนของปัญหาให้กลุ่มละ 1 ของ ภายในซองจะมีชิ้นส่วนของปัญหาของละ 5 ชิ้น จำนวน 6 ซอง
4. ครูให้แต่ละกลุ่มนำชิ้นส่วนในซองมาต่อกันเป็นรูปสี่เหลี่ยม เพื่อปฏิบัติตามคำสั่งต่อไป โดยให้เวลาทำงาน 15 นาที
5. ครูให้แต่ละกลุ่มเสนองานหน้าชั้น กลุ่มละประมาณ 2 นาที และให้นักเรียนที่ฟังจดบันทึกสาระสำคัญไว้ด้วย
6. ครูวิจารณ์การรายงานของแต่ละกลุ่ม พร้อมอธิบายเพิ่มเติม เพื่อให้นักเรียนเข้าใจอย่างชัดเจนและถูกต้อง

ขั้นอภิปราย สรุป และนำไปใช้ (15 นาที)

1. ครูให้ผู้สังเกตการณ์ รายงานผลการสังเกตและวิจารณ์การทำงานของแต่ละกลุ่ม
2. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปเนื้อเรื่องตอนพระเจ้าฝรั่งมังฆ้องของดู่ตัวสมิงพระราม โดยใช้คำถาม ดังนี้
 - ทหารเอกของพระเจ้าราชาธิราชที่พม่าเคยขอดู่ตัวมาก่อนสมิงพระรามคือใคร
 - ลักษณะของกษัตริย์ที่ยิ่งใหญ่มีอะไรบ้าง
 - สมิงพระรามใช้สิ่งใดเป็นอาวุธไปเข้าเฝ้าพระเจ้าฝรั่งมังฆ้อง
 - สมิงพระรามเปรียบตัวเองเหมือนกับอะไรตอนเข้าเฝ้าพระเจ้าฝรั่งมังฆ้อง
 - สมิงพระรามขอทำสิ่งใดเพื่อแสดงว่าตนงามสมเป็นทหาร
 - “การสงครามเปรียบดังฟองอันหซจะหมายแน่ว่าผู้เมีย แพ้ชนะ นั้นมิได้” ข้อความนี้ หมายความว่าอย่างไร
3. ครูให้นักเรียนช่วยกันบอกข้อคิดที่ได้จากเนื้อเรื่อง ตอน พระเจ้าฝรั่งมังฆ้องขอดู่ตัวสมิงพระราม โดยครูเขียนบนกระดาน และให้นักเรียนบันทึกลงสมุดของนักเรียนด้วย
4. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบเนื้อเรื่อง ตอน พระเจ้าฝรั่งมังฆ้อง ขอดู่ตัวสมิงพระราม จำนวน 10 ข้อ

การประเมินผล

1. การรายงานของนักเรียน
2. การตอบคำถามของนักเรียน
3. การทำงานกลุ่มของนักเรียน
4. การทำแบบทดสอบหลังบทเรียน

สื่อการสอน

1. ของชิ้นส่วนปัญหา จำนวน 6 ข้อ
2. กระดาษสำหรับเขียนคำตอบปัญหากลุ่มละ 1 แผ่น จำนวน 6 แผ่น
3. แบบสังเกตการณ์สำหรับผู้สังเกตการณ์ จำนวน 6 แผ่น
4. แบบทดสอบหลังบทเรียน จำนวน 10 ข้อ

ภาคผนวก

1. อุปกรณ์ชิ้นส่วนปัญหา เป็นกระดาษสี่เหลี่ยมมีข้อความปัญหา จำนวน 6 แผ่น นำมาตัดแผ่นละ 5 ชิ้น แล้วบรรจุซอง จำนวน 6 ซอง

แผ่นที่ 1

1. ให้นักเรียนอ่านเนื้อเรื่อง ช่วงที่ 1 พระเจ้าฝรั่งมังศรีฮ่อง ขอคูตัวสมิงพระราม
2. ให้นักเรียนช่วยกันตั้งคำถามจากเนื้อหาที่อ่าน จำนวน 5 ข้อ พร้อมเฉลยคำตอบ

แผ่นที่ 2

1. ให้นักเรียนอ่านเนื้อเรื่องช่วงที่ 1 พระเจ้าฝรั่งมังศรีฮ่องขอคูตัวสมิงพระราม
2. ให้นักเรียนหาความหมายของคำศัพท์ต่อไปนี้ จำทูล เครื่องราชบรรณาการ พระราชาสาสน์ ทรงพระสรวล พระพานา พระเพลลา สามนตราช บริกรรม อันทชชะ คร่ำทอง

แผ่นที่ 3

1. ให้นักเรียนอ่านเนื้อเรื่องช่วงที่ 1 พระเจ้าฝรั่งมังศรีฮ่องขอคูตัวสมิงพระราม
2. ให้นักเรียนแต่งบทสนทนา ตอน สมิงพระรามเข้าเฝ้าพระเจ้าฝรั่งมังศรีฮ่อง

แผ่นที่ 4

1. ให้นักเรียนอ่านเนื้อเรื่องช่วงที่ 1 พระเจ้าฝรั่งมังศรีฮ่องขอคูตัวสมิงพระราม
2. ให้นักเรียนย่อเรื่องที่อ่านแล้วเตรียมเล่าหน้าชั้น

แผ่นที่ 5

1. ให้นักเรียนอ่านเนื้อเรื่องช่วงที่ 1 พระเจ้าฝรั่งมังฆ้องขอตัวสมิงพระราม
2. ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้
 - ก. ทหารเอกของพระเจ้าราชาธิราชที่พามาเคยขอตัวมาก่อนสมิงพระรามคือใคร
 - ข. เหตุใดพระเจ้าฝรั่งมังฆ้องจึงทรงพระดำริที่จะขอตัวสมิงพระราม
 - ค. สมิงพระรามใช้สิ่งใดเป็นอาวุธไปเข้าเฝ้าพระเจ้าฝรั่งมังฆ้อง
 - ง. เหตุใดพระเจ้าราชาธิราชจึงยินยอมให้สมิงพระรามเดินทางไปเข้าเฝ้าพระเจ้าฝรั่งมังฆ้อง
 - จ. ข้อความใดที่แสดงถึงการแต่งกายที่เป็นประเพณีของนักรบออกศึก

แผ่นที่ 6

1. ให้นักเรียนอ่านเนื้อเรื่องช่วงที่ 1 พระเจ้าฝรั่งมังฆ้องขอตัวสมิงพระราม
2. ให้นักเรียนพิจารณาข้อความต่อไปนี้ว่าหมายถึงใคร หรือ หมายความว่าอย่างไร
 - ก. เปรียบประดุจพระเพลลา พระพานหาขาดไปสิ่งละข้าง
 - ข. อุปมาดังพระพานหาขาดสิ้น ดวงพระเนตรประทุไปข้างหนึ่ง
 - ค. ดุจพระยาคชสารเท้าขาด
 - ง. ธรรมดาการสงครามถ้าเป็นสัตย์แล้วก็คงเป็นสัตย์ ถ้ามิได้เป็นสัตย์แล้วก็หาสัตย์ไม่
 - จ. มีมากแต่แมลงวันกินอิมหนึ่ง

2. ใบสังเกตการณ์

ผู้สังเกตการณ์สังเกตการทำงานกลุ่ม คอยดูให้สมาชิกกลุ่มทำงาน และสังเกตในเรื่อง

ต่อไปนี้

1. กลุ่มทำงานกันอย่างไร
2. ใครบ้างที่ช่วยให้กลุ่มทำงานได้เสร็จ เขาช่วยอย่างไร
3. ใครบ้างที่ทำให้กลุ่มทำงานไม่เสร็จ เขาทำอะไร
4. ใครบ้างที่ให้ความช่วยเหลือคนอื่น เขาช่วยอย่างไร
5. ใครบ้างที่ไม่ให้ความช่วยเหลือคนอื่น เขาทำอะไร

3. แบบทดสอบ

จงเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

1. พระเจ้าฝรั่งเศสมีชื่อเรียกอีกชื่อหนึ่งว่าอย่างไร
 - ก. พระเจ้าฝรั่งเศสชะวา
 - ข. พระเจ้ากรุงหงสาวดี
 - ค. พระเจ้ามนเทียรทอง
 - ง. พระเจ้าสีหราชอาณาจักร
2. เหตุใดพระเจ้าราชาธิราชจึงไม่ให้สมเด็จพระรามไปเข้าเฝ้าพระเจ้าฝรั่งเศสในครั้งแรกที่มีพระราชสาสน์มาถึง
 - ก. ต้องการให้สมเด็จพระรามอยู่รับศึกมังรายกะยอชะวา
 - ข. กลัวพระเจ้าฝรั่งเศสจะไม่มีคุณสัจจะ เหมือนเมื่อครั้งขูดตัวสมเด็จพระอินทร์
 - ค. สมเด็จพระรามไม่กล้าไปเข้าเฝ้าพระเจ้าฝรั่งเศสเพียงคนเดียว
 - ง. พระเจ้าราชาธิราชไม่ต้องการให้สมเด็จพระรามไปเข้าเฝ้าพระเจ้าฝรั่งเศสเพียงคนเดียว
3. ข้อใดไม่ใช่ลักษณะของกษัตริย์ผู้ใหญ่อันประเสริฐ
 - ก. มีบุญญาภิสมภารเป็นเจ้าของเขตแดน
 - ข. มีทแกล้วทหารมาก
 - ค. มีศีลจรรยา
 - ง. มีเล่ห์เหลี่ยมในการรบ
4. “อุปมาดังพระพาทาชาดสิ้น ดวงพระเนตรประทุไปข้างหนึ่ง”
ข้อความข้างต้นหมายถึงข้อใด
 - ก. สมิงพ่อเพชรกับสมิงนครอินทร์
 - ข. สมิงอายมณฑะยา กับ สมิงอังวะมังศรี
 - ค. สมิงพระราม กับ สมิงอายมณฑะยา
 - ง. สมิงพระราม กับ อำมาตย์ทิมณีกรอด
5. สมิงพระรามไปเฝ้าพระเจ้าฝรั่งเศสโดยวิธีใด
 - ก. ซี่ข้างไป
 - ข. ซี่ม้าไป
 - ค. นั่งเรือไป
 - ง. เดินไป

6. สมิงพระรามใช้สิ่งใดเป็นอาวุธ เมื่อไปเข้าเฝ้าพระเจ้าฝรั่งมังฆ้อง
- มีดพก
 - เล่ห์เหลี่ยม
 - พระราชสาสน์ของพระเจ้าราชาธิราช
 - คำพูด
7. ลักษณะของทหารเอกพระเจ้าราชาธิราช คือ ข้อใด
- รบเก่ง
 - ออกอุบายเก่ง
 - ขี่ช้างม้าเก่ง
 - ฉลาดเฉลียว
8. เหตุใดสมิงพระรามจึงเปรียบตนเองเหมือนวานรที่นั่งอยู่บนตอม่ออันไฟไหม้
- วานรไม่มีความสามารถในการรบ
 - เป็นคนที่ไม่ชอบอยู่กับที่เป็นเวลานาน
 - ไม่สง่างามตามคำชมของพระเจ้าฝรั่งมังฆ้อง
 - วานรเป็นสัตว์ที่ฉลาด
9. "เอาแบ่งหอมน้ำมันหอมเจือผงอันปลุกเสกอาคมมาประหน้า" ข้อความข้างต้นแสดงว่าในสมัยก่อนมีความเชื่อเรื่องใด
- เรื่องโชคลาง
 - เรื่องฤกษ์ยาม
 - เรื่องตัดไม้ข่มนาม
 - เรื่องคาถาอาคมอันศักดิ์สิทธิ์
10. "การสงครามเปรียบดังฟองอันทชระ จะหมายแน่ว่า ผู้เมียแพ้นั้นมิได้"
ข้อความข้างต้นหมายถึงข้อใด
- การสงครามนั้นเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นง่ายแต่จบสิ้นยาก
 - การสงครามนั้น คาดหมายยากกว่าฝ่ายใดจะชนะหรือแพ้
 - การสงครามนั้นมีแต่การทำลายล้างกัน
 - การสงครามนั้นจะต้องมีผู้แพ้และผู้ชนะเสมอ

เฉลย

1. ค	6. ง
2. ข	7. 3
3. ง	8. ค
4. ง	9. ง
5. ค	10. ข

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หน่วยที่ 3

ช่วงที่ 2 ก และ ข พระเจ้าราชาธิราชถอยทัพเรือ ส่วนสมิงพระรามและพลาย
ประกายมาศถูกพม่าจับได้ขณะถอยทัพทางบก

จุดประสงค์ทั่วไป

เพื่อให้นักเรียนเข้าใจเนื้อเรื่องช่วงที่ 2 ก และ ข ได้อย่างถูกต้อง

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

เมื่อนักเรียนเรียนบทเรียนหน่วยที่ 3 จบแล้ว นักเรียนสามารถ

1. บอกความหมายของคำศัพท์ได้อย่างน้อย 10 คำ
2. ตั้งคำถามพร้อมคำตอบจากเนื้อเรื่องตอนนี้ได้อย่างน้อย 5 ข้อ
3. ตอบคำถามเกี่ยวกับเนื้อเรื่องตอนนี้ได้อย่างถูกต้อง
4. ย่อเนื้อเรื่องตอนที่อ่านได้อย่างถูกต้อง
5. ลำดับเหตุการณ์ได้ถูกต้องตามเนื้อเรื่อง

เนื้อหา

พระยาเกียรติราชบุตร และราชมนู มาเข้าเฝ้าพระเจ้าราชาธิราช ราชมนูกำนวน
พระพรชชาติถวายว่า พระเจ้าราชาธิราชมีพระเคราะห์ ต้องพระราชทานไอศูริยสมบัติแก่พระราช
โอรส แล้วไปประทับที่เมืองเมาะตะมะ เป็นเวลาสามเดือน จึงยกมาทำสงครามก็จะได้ชัยชนะ

สมเด็จพระเจ้าราชาธิราชทรงพระวิตกมากเนื่องจากไม่มีผู้ใดทูลอุบายที่จะถอย
ทัพไปเมาะตะมะได้ จนกระทั่งเวลาประมาณยามสาม มะกลอมซึ่งเป็นนายทหารเรือพระที่นั่ง
จึงทูลอุบายในการถอยทัพแด่พระเจ้าราชาธิราชว่า ถ้าไปทางน้ำต้องลงว่าไปทางบก ถ้าไปทางบก
ก็ลงว่าไปทางน้ำ แต่ครั้งนี้พระเจ้าราชาธิราชจะเสด็จทางน้ำ ก็จะต้องลงพม่าว่าไปทางบก
ดังนั้นพระเจ้าราชาธิราชจึงให้เตรียมกองทัพทางบกอย่างเอิกเกริก โดยให้พระยาเกียรติราชบุตรเป็น
แม่ทัพหลวง ให้ราชมนูเป็นทัพหน้า และให้สมิงพระรามพี่พลายประกายมาศอยู่รั้งหลัง

ฝ่ายพระเจ้าราชาธิราชโปรดตั้งให้มะกลอมเป็นสมิงอุปากอง และถอยทัพมาทาง
น้ำ ส่วนมังรายกะยอจะคิดว่าพระเจ้าราชาธิราชถอยทัพทางบก จึงให้ทหารทั้งปวงติดตามไป
ทางบก ทันทัพสมิงพระรามและพระยาเกียรติ แล้วสังหารเข้าโจมตี สมิงพระรามพี่พลายประกาย
มาศได้แทงถ้ำตกล่ม ถอนตัวไม่ขึ้น มังรายกะยอจะจึงจับสมิงพระราม และพลายประกาย
มาศได้ แล้วซักถามจึงรู้ว่าพระเจ้าราชาธิราชเสด็จไปทางเรือ มังรายกะยอจะจึงสั่งให้ทหารติด

ตามไปทางเรือ เมื่อสมิงอั้งวะมั่งศรีได้ยินเสียงทัพเรือพม่าตามมา จึงอาสาคอยตัดกำลังพม่าให้
 ซ้ำลง เพื่อให้พระเจ้าราชาธิราชเสด็จถึงกรุงหงสาวดีโดยสะดวก

ครั้นพระเจ้าราชาธิราชเสด็จถึงกรุงหงสาวดีแล้วจึงมอบราชสมบัติให้พระยาเกียรติ
 ราชบุตรแล้วพระองค์ก็เสด็จไป ณ เมืองเมาะตะมะ

กิจกรรมการสอน

ขั้นนำ (5 นาที)

ครูถามคำถามนักเรียนโดยการสุ่มถามเป็นรายบุคคล ประมาณ 5 คน เกี่ยวกับ
 เนื้อเรื่องตอนที่เรียนมาแล้ว

ขั้นกิจกรรม (30 นาที)

1. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม กลุ่มละประมาณ 7 - 8 คน โดยให้นักเรียน
 จัดกลุ่มกันเองตามชอบใจ
2. ครูแจกใบคำสั่ง หน่วยที่ 3 ให้นักเรียนทั้ง 5 กลุ่ม ทำงาน โดยใช้เวลา 15 นาที
3. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งผู้แทนออกไปรายงานหน้าชั้นตามลำดับ ดังนี้
 - 3.1 หาความหมายของคำศัพท์
 - 3.2 ตั้งคำถามพร้อมเฉลย จำนวน 5 ข้อ
 - 3.3 ตอบคำถามตามเนื้อเรื่อง
 - 3.4 เล่าเรื่องย่อ
 - 3.5 เรียงลำดับเหตุการณ์ตามเนื้อเรื่อง
4. ครูวิจารณ์การรายงานของนักเรียน และอธิบายเพิ่มเติม พร้อมทั้งให้นักเรียน
 จัดบันทึกลงในสมุด

ขั้นอภิปราย สรุป และนำไปใช้ (15 นาที)

1. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 2 ฝ่าย
- 2: ครูตั้งคำถามจากเนื้อเรื่องให้นักเรียนแข่งขันกันออกมาเขียนคำตอบ
 บนกระดาน โดยส่งตัวแทนออกมาฝ่ายละ 1 คน และห้ามซ้ำคน
3. ฝ่ายที่ตอบถูกต้องและเสร็จก่อนจะได้เล่นเกม OX ในแผ่นเกมที่ครูเตรียมให้
4. ฝ่ายใดเล่นได้ติดต่อกัน 3 ช่อง ในแนวตั้งหรือแนวนอน หรือ แนวเฉียง จะเป็น
 ฝ่ายชนะ

การประเมินผล

1. การตอบคำถามของนักเรียน
2. การทำงานกลุ่มของนักเรียน
3. การรายงานของนักเรียน
4. การเล่นเกมได้ตามกติกาของนักเรียน
5. การเล่าเรื่องย่อของนักเรียน

สื่อการสอน

1. คำถาม 5 ข้อ เกี่ยวกับเนื้อเรื่องตอนที่เรียนมาแล้ว
2. ใบคำสั่ง 5 กลุ่ม
3. แผ่นเกม OX
4. คำถามสำหรับเล่นเกม

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หน่วยที่ 4

ช่วงที่ 2 ค และ ช่วงที่ 3 ก สมิงอายุมนทะยาอาสาพระเจ้าราชาธิราชไปแจ้งข่าวในเมืองหงสาวดีให้พระยาเกียรราชบุตรทราบ

จุดประสงค์ทั่วไป

เพื่อให้นักเรียนเข้าใจเนื้อเรื่องช่วงที่ 2 ค และ ช่วงที่ 3 ก ได้อย่างถูกต้อง

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

เมื่อนักเรียนเรียนบทเรียนหน่วยที่ 4 จบแล้ว นักเรียนสามารถ

1. บอกความหมายของคำศัพท์ได้อย่างน้อย 5 คำ
2. เล่าเรื่องตอนนี้ได้ถูกต้อง
3. ตั้งคำถามพร้อมคำตอบจากเนื้อเรื่องตอนนี้ได้อย่างน้อย 5 ข้อ
4. ตอบคำถามจากเนื้อเรื่องตอนนี้ได้ถูกต้อง
5. เรียงลำดับเหตุการณ์ได้ถูกต้องตามเนื้อเรื่อง

เนื้อหา

มังรายกะยอฉะวาพาสมิงพระรามและพลายประกายมาศ มาถวายพระเจ้าฝรั่งมังฆ้องที่ค่ายพม่า แล้วทูลว่าจะยกทัพไปตีเมืองหงสาวดีให้ได้ พระเจ้าฝรั่งมังฆ้องได้ทัดทานมังรายกะยอฉะวา เพราะเกรงว่าจะเป็นกลอุบายของพระเจ้าราชาธิราช แต่มังรายกะยอฉะวาก็มีฟัง จึงยกทัพตามพระเจ้าราชาธิราชโดยเอาช้างพลายประกายมาศมาด้วย

ฝ่ายพระเจ้าฝรั่งมังฆ้องก็ยกทัพกลับไปกรุงอังวะ เนื่องจากจวนจะถึงฤดูฝนไพร่พลต้องกลับไปทำนา และเอาสมิงพระรามไปด้วย

ครั้งมังรายกะยอฉะวารู้ว่าพระเจ้าราชาธิราชไปอยู่ ณ เมืองเมาะตะมะ ก็ยกเข้าประชิดเมืองหงสาวดีไว้ แล้วส่งหนังสือไปขอเสบียงอาหารที่กรุงอังวะ เมื่อพระเจ้าฝรั่งมังฆ้องรู้เรื่องในหนังสือนั้นแล้ว ก็มีหนังสือกำชับมังรายกะยอฉะวา ไม่ให้ไว้ใจพระยามอญ ถ้าเห็นว่าจะไม่สามารถเอาชนะได้ ก็ให้ถอยทัพกลับกรุงอังวะ แต่มังรายกะยอฉะวาก็มีฟัง

ฝ่ายพระเจ้าราชาธิราชอยู่ ณ เมืองเมาะตะมะ จนครบกำหนดสามเดือนสิ้นพระเคราะห์แล้วก็ให้ทำพิธีเปลี่ยนพระนามใหม่ว่า พระเจ้าสิทธิโสม แล้วก็ยกทัพเรือมาตั้งอยู่ ณ เมืองเสียง ไม่สามารถเข้าเมืองหงสาวดีได้ เนื่องจากพม่าล้อมอยู่ จึงตรัสปรึกษานายทัพนายกองทั้งปวงก็ไม่มีผู้ใดอาสา ขณะนั้นอายุมนทะยาก็ทูลรับอาสาพระเจ้าราชาธิราชทำกลอุบาย เข้าไปแจ้งข่าวกรุงหงสาวดี โดยตีหลังอายุมนทะยาให้แตกแล้วไปเข้าพบกับมังรายกะยอฉะวา ทำให้พระเจ้าราชาธิราชดีพระทัยมาก และตั้งให้เป็นสมิงอายุมนทะยา

กิจกรรมการสอน

ขั้นนำ (5 นาที)

ครูแบ่งนักเรียนเป็น 2 กลุ่ม และเปลี่ยนกันตั้งคำถาม และตอบ เกี่ยวกับเนื้อเรื่อง ตอนที่เรียนมาแล้ว ประมาณ 5 คู่ เพื่อทบทวนเนื้อเรื่อง

ขั้นกิจกรรม (30 นาที)

1. ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม โดยแบ่งตามเลขที่ของนักเรียน กลุ่มละ ประมาณ 7 - 8 คน
2. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งผู้แทนมาจับฉลากใบคำสั่ง หน่วยที่ 4 และทำงานตามใบคำสั่ง โดยใช้เวลา 15 นาที
3. ครูให้หัวหน้ากลุ่มแต่ละกลุ่มออกไปรายงานหน้าชั้นตามใบคำสั่งที่จับฉลากได้ ดังนี้
 - 3.6 หาความหมายของคำศัพท์
 - 3.7 เล่าเรื่องย่อ
 - 3.8 ตั้งคำถามพร้อมเฉลยจากเนื้อเรื่อง
 - 3.9 ตอบคำถามตามเนื้อเรื่อง
 - 3.10 เรียงลำดับเหตุการณ์ตามเนื้อเรื่อง
4. ครูวิจารณ์การรายงานของนักเรียน พร้อมอธิบายแก้ไขเพิ่มเติม แล้วให้นักเรียนจดคำศัพท์และความหมายลงในสมุด

ขั้นอธิบาย สรุป และนำไปใช้ (15 นาที)

1. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม โดยกลุ่มหนึ่งเป็นนักเรียนชาย และอีกกลุ่มเป็นนักเรียนหญิง
2. ครูแจกแถบประโยคเหตุการณ์ต่าง ๆ ในเนื้อเรื่องตอนนี้ให้นักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม
3. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมาเรียงแถบประโยคบนกระดานแข่งกัน กลุ่มใดเรียงถูกต้องและเสร็จก่อนจะได้รับรางวัลจากครู
4. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปเหตุการณ์ที่เรียงลำดับถูกต้องอีกครั้งหนึ่ง

การประเมินผล

1. การตั้งคำถาม และตอบคำถามของนักเรียน
2. การทำงานกลุ่มของนักเรียน
3. การรายงานของนักเรียน
4. การร่วมกิจกรรมของนักเรียน
5. การเรียงลำดับเหตุการณ์ได้ถูกต้องของนักเรียน

สื่อการสอน

1. ใบคำสั่ง 5 กลุ่ม
2. แถบประโยคเหตุการณ์ต่าง ๆ ในเนื้อเรื่องตอนนี้ จำนวน 2 ชุด

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หน่วยที่ 5

ช่วงที่ 3 ก สมิงอายนมทยาทำอุบายจนมังรายกะยอจะวาเชื่อใจ แล้วเข้าไปใน
หงสาวดีได้โดยปลอดภัย

จุดประสงค์ทั่วไป

เพื่อให้นักเรียนเข้าใจเนื้อเรื่อง ช่วงที่ 3 ก ได้อย่างถูกต้อง

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

เมื่อนักเรียนเรียนบทเรียนหน่วยที่ 5 จบแล้ว นักเรียนสามารถ

1. แต่งบทสนทนาเกี่ยวกับเนื้อเรื่องตอนนี้ได้ถูกต้อง
2. แสดงบทบาทสมมติตามเนื้อเรื่องตอนนี้ได้ถูกต้อง
3. บอกความหมายของคำศัพท์ในตอนนี้ได้ อย่างน้อย 5 คำ
4. บอกลักษณะนิสัยตัวละครได้อย่างน้อย 2 คน
5. ตอบคำถามเกี่ยวกับเนื้อเรื่องได้ถูกต้อง

เนื้อหา

สมิงอายนมทยากับทหารแปดคนทำอุบายไปสวามิภักดิ์กับมังรายกะยอจะวา โดยไปยื่นตรงหน้าค่ายพม่า แล้วมังปายะสุกรีจึงพาไปพบมังรายกะยอจะวา แต่มังรายกะยอจะวา ไม่เชื่อว่าสมิงอายนมทยาจะมาเข้าพวกด้วย เนื่องจากสมิงอายนมทยาอ้างว่าอำมาตย์ที่นมเณกรอดมีความริษยาตน ทำให้ไม่มีความดีความชอบ และพระเจ้าราชาธิราชมีพระราชอาญาให้โบยตีจนหลังแตก

มังรายกะยอจะวาได้ยกตัวอย่างเรื่องสมิงอชมะมอญทำอุบายตีมะตะหยอกพ่อตาแตกเป็นแผล แล้วทำสวามิภักดิ์ต่อเจตะสุกรี และเรื่องอนุเกวฏ์รับอาสาพระมโหสถ ตีหลังแตกเป็นแผล แล้วไปเป็นไส้ศึกล่อลวงพระเจ้าจูนีพรหมทัตให้ล่าทัพแตกหนีไปจากเมืองมณฑิลให้มังปายะสุกรีฟัง แล้วสั่งให้นำสมิงอายนมทยาและทหารแปดคนไปขังไว้

ฝ่ายสมิงอายนมทยาเมื่อถูกนำไปขังก็คิดอุบายต่อไปอีก โดยขอให้ทหารทั้งแปดคนออกไปรบด้วย และกำชับทหารทั้งแปดคนให้ตัดศีรษะมอญ ซึ่งถูกอาวุธบาดเจ็บกำลังจะตายมาคนละศีรษะทุกวัน จนทำให้มังรายกะยอจะวาเชื่อใจ แล้วยอมให้สมิงอายนมทยาออกไปรบด้วย สมิงอายนมทยาจึงได้โอกาสเข้าไปในเมืองหงสาวดีโดยปลอดภัย และไปแจ้งข่าวให้พระยาเกียรติทราบ ว่า บัดนี้พระเจ้าราชาธิราชยกทัพมาตั้ง ณ เมืองเสียง เมื่อถึงวันศุกร์ขึ้นสามค่ำ เวลาเช้า ให้พระยาเกียรติยกทัพตีกระหนาบพม่าออกไปพร้อมกัน

กิจกรรมการสอน

ขั้นนำ (5 นาที)

ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม แล้วแจกบัตรคำตัวละครให้แต่ละกลุ่มไปแยกติดบนกระดานเป็น 2 ฝ่าย คือ พม่า และ มอญ กลุ่มใดเสร็จก่อนถือว่าเป็นผู้ชนะ

ขั้นกิจกรรม (30 นาที)

1. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม กลุ่มละประมาณ 7 – 8 คน โดยแต่ละกลุ่มต้องมีทั้งนักเรียนหญิงและนักเรียนชายรวมอยู่ด้วย
2. ครูแจกใบคำสั่ง หน่วยที่ 5 ให้นักเรียนทั้ง 5 กลุ่ม ทำงานโดยใช้เวลา 15 นาที
3. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งผู้แทนกลุ่มออกไปรายงานหน้าชั้นตามลำดับในใบคำสั่งที่ครูแจกให้ ดังนี้
 - 3.1 แต่งบทสนทนาแล้วออกไปแสดงหน้าชั้น
 - 3.2 แสดงบทบาทสมมติตามเนื้อเรื่อง
 - 3.3 หาความหมายของคำศัพท์
 - 3.4 บอกลักษณะนิสัยพร้อมเหตุผลประกอบของสมิงอายุมนทยา และ มังรายกะยอจระวา
 - 3.5 ตอบคำถามตามเนื้อเรื่อง
4. ครูวิจารณ์การรายงานของนักเรียน พร้อมอธิบายแก้ไขเพิ่มเติม และให้นักเรียนจดคำศัพท์พร้อมความหมาย รวมทั้งลักษณะนิสัยของตัวละครลงในสมุด

ขั้นอภิปราย สรุป และนำไปใช้ (15 นาที)

1. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม โดยให้นักเรียนที่นั่งด้านซ้าย 1 กลุ่ม และนักเรียนที่นั่งด้านขวาอีก 1 กลุ่ม
2. ครูตั้งคำถามและถามคำศัพท์ตามเนื้อเรื่อง ให้นักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม แข่งขันกันออกมาเขียนคำตอบบนกระดาน โดยส่งตัวแทนออกมาเขียนไม่ให้ซ้ำคน
3. กลุ่มใดส่งตัวแทนมาเขียนได้ถูกต้อง และเร็วกว่า จะได้เล่นเกม แขนงคอก
4. กลุ่มใดถูกแขนงคอกก่อนจะเป็นฝ่ายแพ้

การประเมินผล

1. การร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของนักเรียน
2. การแสดงบทบาทสมมติของนักเรียน
3. การตอบคำถามของนักเรียน
4. การรายงานของนักเรียน
5. การทำงานกลุ่มของนักเรียน
6. การเล่นเกมได้ตามกติกาของนักเรียน

สื่อการสอน

1. บัตรคำตัวละคร 2 ฝ่าย
2. ใบคำสั่ง 5 กลุ่ม
3. คำถามและคำศัพท์ตามเนื้อเรื่องสำหรับเล่นเกมแขวนคอ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หน่วยที่ 6

ช่วงที่ 3 ข สมิงอายนมทยาทำอุบายออกจากเมืองหงสาวดีได้โดยปลอดภัย
ดังนั้น มังรายกะยอจะจึงส่งคนไปขอดูตัวสมิงอายนมทยาที่ค่ายของพระเจ้าราชาธิราช

จุดประสงค์ทั่วไป

เพื่อให้นักเรียนเข้าใจเนื้อเรื่อง ช่วงที่ 3 ข ได้อย่างถูกต้อง

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

เมื่อนักเรียนเรียนบทเรียน หน่วยที่ 6 จบแล้ว นักเรียนสามารถ

1. เล่าเรื่องย่อตอนนี้ได้ถูกต้อง
2. บอกได้ว่าใครพูดกับใคร ตามเนื้อเรื่องตอนนี้ได้ถูกต้อง
3. อธิบายสำนวนในตอนนี้ได้ถูกต้อง
4. อธิบายคำศัพท์ในตอนนี้ได้อย่างน้อย 5 คำ
5. ตั้งคำถามพร้อมคำตอบจากเนื้อเรื่องตอนนี้ได้อย่างน้อย 5 ข้อ

เนื้อหา

เมื่อสมิงอายนมทยาแจ้งข่าวแก่พระยาเกียรติเรียบร้อยแล้วก็ทำอุบายออกจากเมืองหงสาวดี โดยนำต้นกล้วยมาทำแพและเอาไม้มาทำฝือก เอาเสื่อผ้าขาวลาดลงให้เอาปลาเน่ามาใส่ทั้งซ้ายขวาที่สมิงอายนมทยานอนอยู่ แล้วเอาฝือกคลุมไว้ ทาน้ำผึ้งที่ฝือกให้แมลงวันตอม แล้วให้ผู้หญิงโกนศีรษะเดินร้องไห้ตามออกมา เมื่อถึงแม่น้ำตรงหน้าค่ายพม่าก็เอาศพลอยน้ำไป พม่าคิดว่าเป็นศพจริงจึงไม่มีใครสนใจ จนทำให้สมิงอายนมทยาสามารถกลับไปเฝ้าพระเจ้าราชาธิราชได้อย่างปลอดภัย

ฝ่ายพม่าคิดว่าสมิงอายนมทยายังอยู่ในเมืองหงสาวดี ก็พากันไปร้องด่าว่าโกหก เพราะไม่เห็นสมิงอายนมทยาออกมาจากเมืองหงสาวดีตามที่ได้ทำทนายเอาไว้ ทหารมอญจึงร้องตอบไปว่า ถ้าไม่เชื่อว่าสมิงอายนมทยาออกไปแล้วก็ให้ไปดูตัวได้ที่กองทัพพระเจ้าราชาธิราช ดังนั้น มังรายกะยอจะจึงให้มังสะเรจงไปขอดูตัวสมิงอายนมทยา ที่กองทัพพระเจ้าราชาธิราช แล้วก็เห็นจริงตามนั้น ทำให้มังรายกะยอจะตัดสินพระทัยส่งกองทัพพม่าให้ตีเมืองหงสาวดีให้ได้ แต่ปรากฏว่ายังไม่สามารถตีได้

กิจกรรมการสอน

ขั้นนำ (5 นาที)

ครูแบ่งนักเรียนเป็น 2 กลุ่ม ชายและหญิงจากนั้นครูบอกความหมายของคำศัพท์ที่เคยเขียนมาแล้ว และให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาเขียนคำศัพท์บนกระดาน กลุ่มใดเสร็จก่อนถูกต้องจะได้ 1 คะแนน

ขั้นกิจกรรม (30 นาที)

1. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม กลุ่มละประมาณ 7 - 8 คน โดยให้นักเรียนที่นั่งโต๊ะติดกัน 4 ตัว เป็น 1 กลุ่ม
2. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งผู้แทนออกมาจับฉลากใบคำสั่งหน่วยที่ 6 แล้วปฏิบัติตามใบคำสั่งเป็นเวลา 15 นาที
3. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเลือกผู้แทนกลุ่มที่ไม่เคยออกมารายงานหน้าชั้นเป็นผู้รายงานหน้าชั้นตามลำดับตามที่จับฉลาก
 - 3.1 เล่าเรื่องย่อ
 - 3.2 ตอบคำถามใครพูดกับใครตามเนื้อเรื่อง
 - 3.3 อธิบายความหมายของสำนวน
 - 3.4 หาความหมายของคำศัพท์
4. ครูวิจารณ์การรายงานของนักเรียน และอธิบายแก้ไขเพิ่มเติม พร้อมทั้งให้นักเรียนจดสาระสำคัญลงในสมุด

ขั้นอภิปราย สรุป และนำไปใช้ (15 นาที)

1. ครูแจกแบบฝึกหัดทบทวนให้นักเรียนทำส่งในเวลาที่กำหนดให้
2. ให้นักเรียนแลกเปลี่ยนแบบฝึกหัดกับเพื่อน
3. ครูสุ่มเรียกนักเรียน เฉลยแบบฝึกหัดเป็นรายบุคคล
4. ครูอธิบายเพิ่มเติมจากเฉลยของนักเรียน
5. ให้นักเรียนตรวจแบบฝึกหัดของเพื่อนที่แลกกันจนเสร็จแล้วส่งคืน

การประเมินผล

1. การเล่าเรื่องย่อของนักเรียน
2. การตอบคำถามของนักเรียน
3. การทำงานกลุ่มของนักเรียน
4. การทำแบบฝึกหัดของนักเรียน
5. การรายงานของนักเรียน

สื่อการสอน

1. ความหมายของคำศัพท์ในเนื้อเรื่องตอนที่เรียนมาแล้ว
2. ใบคำสั่ง 5 กลุ่ม
3. แบบฝึกหัดทบทวนตามเนื้อเรื่อง

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หน่วยที่ 7

ช่วงที่ 4 พระเจ้าราชาธิราชให้นายข้างเอาตะปู้ไปตริงเท้าพลายประกายมาศ แต่นายข้างไม่ทำตามจึงถูกจำขังไว้

จุดประสงค์ทั่วไป

เพื่อให้นักเรียนเข้าใจเนื้อเรื่องช่วงที่ 4 ได้อย่างถูกต้อง

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

เมื่อนักเรียนเรียนบทเรียนหน่วยที่ 7 จบแล้ว นักเรียนสามารถ

1. บอกความหมายของคำศัพท์ได้อย่างน้อย 5 คำ
2. แยกตัวละครได้ว่าเป็นฝ่ายใดอย่างถูกต้อง
3. ตอบคำถามตามเนื้อเรื่องตอนนี้ได้อย่างถูกต้อง
4. เรียงลำดับเหตุการณ์ได้ถูกต้องตามเนื้อเรื่อง
5. วิเคราะห์ลักษณะตัวละครได้ถูกต้องตามเนื้อเรื่อง

เนื้อหา

พระเจ้าราชาธิราชยกกองทัพออกจากเมืองเสียมมาตั้งอยู่ใกล้เมืองหงสาวดี ประมาณสิบห้าเส้น และโหราทำนายว่าพระเจ้าราชาธิราชจะได้ศิระษะนายทัพพม่าผู้ใหญ่คนหนึ่งในวันศุกร์ขึ้นสามค่ำ และได้ตัวมังรายกะยอฉะวา ในวันอาทิตย์ขึ้นสี่ค่ำ แต่พระเจ้าราชาธิราชเกรงว่าโหราทางฝ่ายพม่าจะทัดทานไม่ให้มังรายกะยอฉะวาออกรบ ดังนั้นอำมาตย์ทึนมนีกรอดจึงกราบทูลว่าจะแต่งทหารออกไปเยาะเย้ยมังรายกะยอฉะวาให้ออกมารบจนได้

เมื่อถึงวันศุกร์ขึ้นสามค่ำ พระเจ้าราชาธิราชก็ยกกองทัพเข้าตีค่ายพม่า ส่วนพระยาเกียรติยกทัพออกจากหงสาวดีตีกระหนาบตามสัญญา ทำให้ได้ศิระษะมังมหาลัทยา นายทัพพม่าตามที่โหรทำนายไว้ แล้วจึงให้สมิงอุบากองคุมเครื่องราชบรรณาการและหนังสือนัดรบไปให้มังรายกะยอฉะวา

เมื่อมังรายกะยอฉะวา ตอบตกลงนัดรบในวันอาทิตย์ขึ้นสี่ค่ำแล้ว พระเจ้าราชาธิราชจึงปรึกษานายทัพนายกอง เรื่องพลายประกายมาศว่าหากพม่าซึ่งพลายประกายมาศออกศึกแล้ว ไม่มีข้างใดสู้กับพลายประกายมาศได้ ดังนั้นจึงตรัสสั่งให้นายข้างเอาตะปู้ไปตริงเท้าพลายประกายมาศไว้ไม่ให้พม่าชื่อออกศึกได้

ฝ่ายนายข้างเมื่อปลอมตัวไปพบพลายประกายมาศแล้ว ก็เกิดความสงสารจึงบอกให้พลายประกายมาศแกล้งทำอาละวาด อยาให้พม่าชื่อออกศึกได้ แล้วให้หนีไปอยู่ที่ป่ากะเสียว

เมื่อพระเจ้าราชาธิราชรู้ว่านายข้างไม่ทำตามคำสั่งก็ทรงพระโกรธมาก จึงสั่งให้นำนายข้างไปขังไว้ และหากพม่าซึ่งพลายประกายมาศออกศึกก็ให้ตัดศีรษะนายข้างเสียทั้งโคตร

กิจกรรมการสอน

ขั้นนำ (5 นาที)

ครูสุ่มเรียกนักเรียน 2 – 3 คน ให้ออกมาเล่าวิธีการที่สมเด็จพระนเรศวรมหาราชออกมาจากเมืองหงสาวดีไปเฝ้าพระเจ้าราชาธิราชโดยปลอดภัย

ขั้นกิจกรรม (30 นาที)

1. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม กลุ่มละประมาณ 7 – 8 คน โดยครูเลือกหัวหน้ากลุ่มแล้วให้นักเรียนเลือกเข้ากลุ่มตามใจชอบ
2. ครูให้หัวหน้ากลุ่มทั้ง 5 กลุ่ม จับฉลากใบคำสั่ง หน่วยที่ 7 แล้วปฏิบัติตามใบคำสั่ง โดยใช้เวลา 15 นาที
3. ครูให้นักเรียนส่งผู้แทนกลุ่มไปรายงานหน้าชั้นที่ละกลุ่มตามลำดับในใบคำสั่งที่จับฉลากได้ ดังนี้
 - 3.1 หาความหมายของคำศัพท์
 - 3.2 จับกลุ่มตัวละครเป็นฝ่ายพม่า และฝ่ายมอญ
 - 3.3 ตอบคำถามตามเนื้อเรื่อง
 - 3.4 เรียงลำดับเหตุการณ์ตามเนื้อเรื่อง
 - 3.5 บอกลักษณะนิสัยพร้อมเหตุผลประกอบของนายข้าง และพลายประกายมาศ
4. ครูวิจารณ์การรายงานของนักเรียน พร้อมอธิบายแก้ไขเพิ่มเติม และให้นักเรียนจดคำศัพท์พร้อมความหมาย รวมทั้งลักษณะนิสัยของตัวละคร ลงในสมุด

ขั้นอภิปราย สรุป และนำไปใช้ (15 นาที)

1. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม ให้มีจำนวนเท่า ๆ กัน
2. ครูถามคำถามแล้วให้นักเรียนแข่งกันออกมาเขียนคำตอบบนกระดาน โดยส่งตัวแทนออกมาไม่ให้ซ้ำกัน
3. กลุ่มใดตอบได้ถูกต้องและเร็วกว่า จะได้ทายปริศนาคำทายที่ครูตั้งไว้
4. กลุ่มใดทายปริศนาคำได้ก่อนจะเป็นผู้ชนะ

การประเมินผล

1. การเล่าเรื่องของนักเรียน
2. การตอบคำถามของนักเรียน
3. การทำงานกลุ่มของนักเรียน
4. การรายงานของนักเรียน
5. การเล่นเกมได้ตามกติกาของนักเรียน

สื่อการสอน

1. ใบคำสั่ง 5 กลุ่ม
2. ปริศนาคำทายที่ครูกำหนดขึ้น
3. รางวัลสำหรับผู้ชนะ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หน่วยที่ 8

มิ่งรายกะยอจะวาถูกพระเจ้าราชาธิราชจับได้ และพระเจ้าราชาธิราชให้นายข้างไปรับพลายประกายมาศที่ป่ากะเลียว

จุดประสงค์ทั่วไป

เพื่อให้นักเรียนเข้าใจเนื้อเรื่องตอนจบของเรื่องราชาธิราช ตอนพลายประกายมาศ ได้อย่างถูกต้อง

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

เมื่อนักเรียนเรียนบทเรียนหน่วยที่ 8 จบแล้ว นักเรียนสามารถ

1. เล่าเรื่องย่อตามเนื้อเรื่องตอนนี้ได้ถูกต้อง
2. วิเคราะห์ลักษณะตัวละครได้ถูกต้องตามเนื้อเรื่อง
3. ตอบคำถามเกี่ยวกับเนื้อเรื่องตอนนี้ได้ถูกต้อง
4. อธิบายความหมายของคำศัพท์ ในตอนนี้ได้อย่างน้อย 5 คำ
5. บอกได้อย่างถูกต้องว่าใครพูดกับใครตามเนื้อเรื่อง

เนื้อหา

โหรพม่าทูลทัดทานมิ่งรายกะยอจะวาไม่ให้ออกศึก เนื่องจากพระชันษาถึงมาตดั่งนั้นเมื่อถึงวันนัดรบมิ่งรายกะยอจะวาก็ไม่ออกไปรบด้วยพระเจ้าราชาธิราช แล้วสั่งให้เลี้ยงดูนายทัพนายกองทั้งปวงด้วยสุราอาหารมากมาย

ฝ่ายพระเจ้าราชาธิราชก็จัดเตรียมกองทัพตามดำรับพิชัยสงคราม แต่ไม่เห็นมิ่งรายกะยอจะวาออกรบตามนัด อำมาตย์ทินมณีกรอดจึงให้สมิงอั้งวะมิ่งศรีคุมทหารไปร้องเยาะเย้ยที่ริมค่ายพม่า ทำให้มิ่งรายกะยอจะวาทรงพระโกรธ และออกรบด้วยกำลังเมา ทั้งนายทัพนายกอง และข้างทรงก็เมาสิ้น ส่วนพลายประกายมาศนั้นก็สลดมิ่งมันหะสุและควาญทำยลง แล้วอาละวาดไล่แทงรัฟพม่าทั้งปวง ทำให้พลายประกายมาศต้องอาวุธเจ็บปวดสาหัส แล้วจึงวิ่งไปป่ากะเลียวตามที่นายข้างสั่งไว้

ฝ่ายข้างทรงของมิ่งรายกะยอจะวาซึ่งกำเร็บมันฟุ้งด้วยกำลังเมาสุรา จึงสลดมิ่งรายกะยอจะวาตกลงพระสะเอหวัก เสด็จพระดำเนินมิได้ คลานเข้าซอนใต้ต้นจิกริมจอมปลวก มีแอ่งน้ำเป็นลำมาบ เมื่อพระเจ้าราชาธิราชมองไม่เห็นมิ่งรายกะยอจะวา เนื่องจากฝนคลีตลอบอยู่ จึงสั่งให้ทหาร ทั้งปวงหยุดพลข้างม้า แล้วตามหามิ่งรายกะยอจะวาจนพบ จึงสั่งให้เอาราชยานทองไปรับมิ่งรายกะยอจะวามายังค่ายมอญ

เมื่อพระเจ้าราชาธิราชเสด็จเข้าค่ายแล้วก็สั่งให้นายช่างไปปรับพลายประกาย มาศปตามที่สั่งไว้แล้วให้หมอประโพนและแพทย์โอสถทั้งปวงรักษาบาดแผลพลายประกายมาศ และพระราชทานรางวัลแก่นายช่างมากมาย

กิจกรรมการสอน

ขั้นนำ (5 นาที)

ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม แล้วแจกแถบประโยคให้กลุ่มละ 10 แถบประโยค แล้วให้แต่ละกลุ่มแข่งขันกันเรียงลำดับแถบประโยคที่แจกให้ตามเนื้อเรื่องที่ได้เรียนมาแล้ว กลุ่มใดเสร็จก่อนและถูกต้องถือว่าเป็นฝ่ายชนะ

ขั้นกิจกรรม (30 นาที)

1. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม กลุ่มละ 7 - 8 คน โดยให้นักเรียนเสนอ หัวหน้ากลุ่มแล้วให้นักเรียนเลือกเข้ากลุ่มตามชอบใจ
2. ครูแจกใบคำสั่งหน่วยที่ 8 ให้นักเรียนทั้ง 5 กลุ่ม ทำงานโดยใช้เวลา 15 นาที
3. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งหัวหน้ากลุ่มออกไปรายงานหน้าชั้นตามลำดับใน ใบคำสั่งที่ครูแจกให้ ดังนี้
 - 3.1 เล่าเรื่องย่อ
 - 3.2 บอกลักษณะนิสัยพร้อมเหตุผลประกอบของมังรายกะยอฉะวาและ พระเจ้าราชาธิราช
 - 3.3 ตอบคำถามตามเนื้อเรื่อง
 - 3.4 หาความหมายของคำศัพท์
 - 3.5 ตอบคำถามใครพูดกับใครตามเนื้อเรื่อง
4. ครูวิจารณ์การรายงานของนักเรียน พร้อมอธิบายแก้ไขเพิ่มเติม และให้นักเรียนจดคำศัพท์พร้อมความหมายรวมทั้งลักษณะนิสัยตัวละครลงในสมุด

ขั้นอธิบาย สรุป และนำไปใช้ (15 นาที)

1. ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม เป็นนักเรียนชาย 1 กลุ่ม นักเรียนหญิง 1 กลุ่ม
2. ครูให้นักเรียนส่งตัวแทนออกมากลุ่มละ 1 คน แล้วตอบคำถามเพื่อคัดเลือก

ผู้เล่นเกม

3. นักเรียนที่เล่นเกมแล้วสามารถตอบคำถามข้อ 1 ถูกต้องจะได้ขนม 1 ชิ้น ตอบข้อ 2 ถูกต้องจะได้ขนม 2 ชิ้น หากตอบข้อต่อไป ถูกต้องก็จะได้ขนมเพิ่มขึ้นตามลำดับ หากตอบผิดก็จะให้อีกกลุ่มหนึ่งขึ้นมาเล่นเกมต่อไป

การประเมินผล

1. การเรียงลำดับเนื้อเรื่องได้ถูกต้องของนักเรียน
2. การวิจารณ์ลักษณะนิสัยตัวละครของนักเรียน
3. การตอบคำถามของนักเรียน
4. การรายงานของนักเรียน
5. การทำงานกลุ่มของนักเรียน
6. การเล่นเกมได้ตามกติกาของนักเรียน

สื่อการสอน

1. แถบประโยคตามเนื้อเรื่องที่เรียนมาแล้ว จำนวน 10 แถบประโยค 2 ชุด
2. ใบคำสั่ง 5 กลุ่ม
3. คำถามสำหรับเล่นเกม
4. รางวัลสำหรับผู้เล่นเกม

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ข
แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

เรื่อง

ราชาธิราช ตอน พลายประกายมาศ

จงเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว แล้วเขียนเครื่องหมาย X ลงในช่องอักษร ก ข ค หรือ ง ในกระดาษคำตอบ

1. ซ้อโตเป็นผลงานของเจ้าพระยาพระคลัง (หน)
 - ก. สามก๊ก ลิลิตเพชรมงกุฏ
 - ข. อิเหนาคำฉันท์ ราชมอน
 - ค. สี่แผ่นดิน หลายชีวิต
 - ง. กากี พม่าเสียเมือง
2. ซ้อโตไม่ใช่ตำแหน่งของเจ้าพระยาพระคลัง (หน)
 - ก. หลวงสรวิชาติ
 - ข. นายด่านเมืองอุทัยธานี
 - ค. พระยาพิพัฒน์โกษา
 - ง. กรมขุนอิศรสุนทร
3. เจ้าพระยาพระคลัง (หน) เกิดในแผ่นดินใด
 - ก. สมเด็จพระเจ้าเอกทัศ
 - ข. สมเด็จพระเจ้าบรมโกศ
 - ค. สมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรี
 - ง. สมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก
4. เรื่องราชาธิราช มีต้นฉบับเป็นภาษาใด
 - ก. ภาษาพม่า
 - ข. ภาษามอญ
 - ค. ภาษาญวน
 - ง. ภาษาเขมร
5. เรื่องราชาธิราชนี้ สันนิษฐานว่า เกิดในสมัยใกล้เคียงกับสมัยใด
 - ก. สมัยสุโขทัย
 - ข. สมัยอยุธยา
 - ค. สมัยกรุงธนบุรี
 - ง. สมัยรัตนโกสินทร์

6. เรื่องราชาธิราชเคยแปลเป็นภาษาไทย ตั้งแต่เมื่อใด
 - ก. ตั้งกรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานี
 - ข. เสียกรุงศรีอยุธยาแก่พม่าครั้งที่หนึ่ง
 - ค. ก่อนเสียกรุงศรีอยุธยาแก่พม่าครั้งสุดท้าย
 - ง. สมัยกรุงธนบุรี
7. เรื่องราชาธิราชเป็นเรื่องประเภทใด
 - ก. นวนิยาย
 - ข. นิทานพื้นเมือง
 - ค. ตำราพิชัยสงคราม
 - ง. พงศาวดาร
8. พม่ากับมอญพักรบกันเป็นเวลากี่ปี
 - ก. 10 ปี
 - ข. 15 ปี
 - ค. 22 ปี
 - ง. 25 ปี
9. ทหารเอกของพระเจ้าราชาธิราช ซึ่งตรอมใจตายระหว่างที่เป็นเชลย คือใคร
 - ก. สมิงพ่อเพชร
 - ข. สมิงนครินทร์
 - ค. สมิงพระราม
 - ง. สมิงอั้งวะมังศรี
10. ตำแหน่งขุนนางมอญ ใช้คำนำหน้าว่าอย่างไร
 - ก. พญา
 - ข. สมิง
 - ค. มัง
 - ง. หม่อง
11. ข้อใดไม่ใช่ ลักษณะของกษัตริย์ผู้ใหญ่อันประเสริฐ
 - ก. มีบุญญาภิสมภารเป็นเจ้าของเขตแดน
 - ข. มีทแกล้วทหารมาก
 - ค. มีศีลธรรม
 - ง. มีเล่ห์เหลี่ยมในการรบ

12. "อุปมาดังพระพาทาหาชาติสิ้น ดวงพระเนตรประทุไปข้างหนึ่ง"
ข้อความข้างต้นหมายถึงข้อใด
- สมิงพ่อเพชรกับสมิงนครอินท์
 - สมิงอายมณฑะยากับสมิงอังวะมังศรี
 - สมิงพระรามกับสมิงอายมณฑะยา
 - อำมาตย์ทินมณีรอดกับสมิงพระราม
13. สมิงพระรามไปเฝ้าฯ พระเจ้ามนเทียรทองโดยวิธีใด
- ขี่ช้างไป
 - ขี่ม้าไป
 - นั่งเรือไป
 - เดินไป
14. สมิงพระรามใช้สิ่งใดเป็นอาวุธ เมื่อไปเฝ้าฯ พระเจ้ามนเทียรทอง
- มีดพก
 - เล่ห์เหลี่ยม
 - พระราชสาส์นของพระเจ้าราชาธิราช
 - คำพูด
15. ลักษณะของทหารเอกพระเจ้าราชาธิราช คือข้อใด
- รบเก่ง
 - ออกอุบายเก่ง
 - ขี่ช้างม้าเก่ง
 - ฉลาดเฉลียว
16. เหตุใดสมิงพระรามจึงเปรียบตนเองเหมือนวานรที่นั่งอยู่บนตอไม้อันไฟไหม้
- วานรไม่มีความสามารถในการรบ
 - เป็นคนที่ไม่ชอบอยู่กับที่เป็นเวลานาน
 - ไม่สง่างามสมคำชมของพระเจ้าฝรั่งมังฆ้อง
 - วานรเป็นสัตว์ที่ฉลาด

17. "เอาแป้งหอมน้ำมันหอมเจือผง อันปลุกเสกอาคมมาประหน้า"
ข้อความข้างต้นแสดงว่า ในสมัยก่อนมีความเชื่อเรื่องใด
- เรื่องโชคลาง
 - เรื่องฤกษ์ยาม
 - เรื่องตัดไม้ขี้มนาม
 - เรื่องคาถาอาคมอันศักดิ์สิทธิ์
18. "การสงครามเปรียบดังฟองอันทชะ จะหมายแน่ว่า ผู้เมี้ยแพ้วชนะนั้นมิได้"
ก. การสงครามนั้น เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นง่าย แต่จบสิ้นยาก
ข. การสงครามนั้น คาดหมายยากว่า ฝ่ายใดจะชนะหรือแพ้
ค. การสงครามนั้น มีแต่การทำลายล้างกัน
ง. การสงครามนั้น จะต้องมีผู้แพ้และผู้ชนะเสมอ
19. พม่ามีใจกำเริบเข้าตั้งค่ายประชิดทัพมอญ เพราะเหตุใด
- สมิงนครอินท์ ซึ่งเป็นทหารเอกของฝ่ายมอญตายแล้ว
 - พม่ามีกำลังทหารมากกว่า
 - มอญไม่มีกษัตริย์ปกครอง
 - พระเจ้าราชาธิราชไม่ได้อยู่ในกองทัพมอญ
20. เหตุใดพระเจ้าราชาธิราช จึงไปประทับที่เมืองเมาะตะมะ
- เป็นคำแนะนำของราชมนู
 - สละราชสมบัติให้พระราชบุตร
 - มีพระเคราะห์ร้าย
 - เป็นกลอุบายอย่างหนึ่ง
21. ข้อใดไม่ใช่พระนามของพระเจ้าราชาธิราช
- พระยาน้อย
 - พระเจ้าสิทธิโสม
 - พระเจ้าสีหราชาธิราช
 - พระเจ้าช้างเผือก
22. ผู้ใดออกอุบายให้พระเจ้าราชาธิราชถอยทัพไปเมืองเมาะตะมะอย่างปลอดภัย
- พระยาเกียรติราชบุตร
 - ราชมนู
 - มะกลอม
 - สมิงพระราม

23. 1. ราชมนูเชิญพระเจ้าราชาธิราชเสด็จไปประทับ ณ เมืองเมาะตะมะ
 2. สมิงอุบากองยกทัพล่วงหน้าไปทางน้ำ
 3. มังรายกะยอณะวาทให้ทัพพม่าเข้าประชิดทัพมอญไว้
 4. พลายประกายมาศตกหล่ม พม่าจับตัวสมิงพระรามได้
 ข้อใดเรียงลำดับเหตุการณ์ข้างต้นได้ถูกต้อง
 ก. 1 2 3 4
 ข. 3 1 2 4
 ค. 3 2 4 1
 ง. 1 3 2 4
24. เหตุใดสมิงพระรามจึงบอกวิธีเอาพลายประกายมาศขึ้นจากหล่ม
 ก. เพราะเกรงว่าพลายประกายมาศจะตาย
 ข. เพราะเกรงกลัวพม่าจะทำร้ายตน
 ค. เพราะเกรงว่าพลายประกายมาศจะทำร้ายผู้อื่น
 ง. เพราะเป็นอุบายอย่างหนึ่งของสมิงพระราม
25. เหตุใดสมิงพระราม จึงบอกพม่าไปตามจริงว่า พระเจ้าราชาธิราชเสด็จไปทางเรือ
 ก. เพราะเกรงว่าพม่าจะตามไปทันทัพพระยาเกียร
 ข. เพราะเกรงว่า พลายประกายมาศจะตาย
 ค. เพราะพม่าสัญญาว่า จะปล่อยพลายประกายมาศ
 ง. เพราะคิดว่าพม่าคงจะไม่ตามไป เนื่องจากพระเจ้าราชาธิราชเสด็จไปนานแล้ว
26. เหตุใดสมิงอังวะมังศรี จึงลยเรืออยู่และขอเป็นข้าพระราชบุตรพระเจ้ามนเทียรทอง
 ก. เพราะสมิงอังวะมังศรีตามพระเจ้าราชาธิราชไม่ทัน
 ข. เพราะต้องการสกัดตีท้ายทัพพม่า
 ค. เพราะเป็นอุบายของพระเจ้าราชาธิราช
 ง. เพราะสมิงอังวะมังศรีหนีทัพพม่าไม่พ้นแล้ว
27. เหตุใดพระเจ้าฝรั่งมังฆ้อง จึงเลิกทัพกลับไปกรุงอังวะ
 ก. เพราะเห็นว่าไม่มีทางสู้พวกมอญได้
 ข. เพราะจะเอาตัวสมิงพระรามกลับไปกรุงอังวะ
 ค. เพราะจนถึงฤดูฝนให้ไพร่พลได้ทำนา
 ง. เพราะเสบียงอาหารไม่เพียงพอ

28. "ถึงมาตราว่าพระยามอญจะโจนน้ำตาย ข้าพเจ้าจะให้ทหารเอาแหทอดเอาศพขึ้นมา ถ้าพระยามอญเชือดพระศอ หรือเสวยยาพิษตาย ข้าพเจ้าจะให้ต่อโกศใส่ศพขึ้นไป ถวายพระราชบิดาให้จงได้"

ข้อความข้างต้นแสดงให้เห็นว่า มังรายกะยอจะวา เป็นคนเช่นไร

- ก. รักศักดิ์ศรีของตนเอง
- ข. ใจร้อน มุทะลุ
- ค. เห็นแก่ตัว
- ง. อาฆาตพยาบาท

29. "ซึ่งลูกเราทำการนั้น ก็ดีอยู่แล้ว แต่อย่าไว้ใจทแกล้วทหารพระยามอญ ๗ ย่อมมีความคิด เล่ห์กลอุบายแก้งวล้าในการสงครามเป็นอันสามารถ"

ข้อความข้างต้นแสดงให้เห็นว่า พระเจ้าฝรั่งมังฆ้องเป็นคนเช่นไร

- ก. เห็นอกเห็นใจลูก
- ข. ไม่ไว้ใจฝีมือลูก
- ค. ใจอ่อนตามใจลูก
- ง. รักและเป็นห่วงลูก

30. ผู้ใดไม่ได้ถูกตีหลังให้แตก เพื่อทำอุบาย

- ก. สมิงอายนมพะยา
- ข. สมิงอขมะมอญ
- ค. มะตะหยอก
- ง. อนุเกวัญ

31. "เขาว่าชาติมอญแล้วในท้องมีเคียวคนละเจ็ดเล่ม"

ข้อความข้างต้นหมายถึงข้อใด

- ก. คนมอญมีจิตใจโหดร้าย
- ข. คนมอญมีสติปัญญาดี
- ค. คนมอญมีกลอุบายมาก
- ง. คนมอญมีความอดทนเข้มแข็ง

32. พลายประกายมาศขึ้นมาจากหล่มได้อย่างไร

- ก. เอาช้างมาล่องน้ำให้โกรธ
- ข. ใช้ช้างตัวอื่นมาดูดขึ้นจากหล่ม
- ค. สมิงพระรามขี่พลายประกายมาศขึ้นจากหล่ม
- ง. ใช้เชือกคล้องแล้วดึงขึ้นจากหล่ม

33. ค่ายพม่าและมอญตั้งอยู่ที่ใด
- เมืองเสียง
 - เมืองพะโค
 - แม่น้ำอะลอย
 - เมืองเมาะตะมะ
34. พระเจ้าราชาธิราชให้ใครรักษาเมืองหงสาวดีไว้
- อัครราชทูต
 - สมิงพระราม
 - พระยาเกียรติราชบุตร
 - สมิงอายุมนทะยา
35. มังรายกะยอจะวาเปรียบเทียบกับพระเจ้าราชาธิราชหลังจากถอยทัพไปเมาะตะมะเหมือนอะไร
- ลูกไก่อยู่ในเงื้อมมือ
 - หนีศึกมาพบเสือ ขึ้นต้นไม้ปะอสรพิษ
 - พระยาคนชราทำขาด
 - อสรพิษหาเขี้ยวแก้วมิได้
36. ข้อใดที่ทำให้มังรายกะยอจะวาเชื่อว่าสมิงอายุมนทะยามาขอสวามิภักดิ์ด้วย
- สมิงอายุมนทะยาอ้างว่า อัครราชทูตอิจฉาธิราชตาย
 - รอยแตกเป็นแผลที่หลังของสมิงอายุมนทะยา
 - เชื่อตามคำกราบทูลของมังปายะสุกรี
 - มอญแปดคนตัดศีรษะทหารมอญด้วยกัน
37. สมิงอายุมนทะยาเข้าไปหงสาวดี เพื่อทำการสิ่งใด
- แจ้งพระราชกำหนดที่ทัพหลวงจะยกเข้าตีทัพพม่าแก่พระยาเกียรติราชบุตร
 - แจ้งพระยาเกียรติราชบุตรให้ส่งเสบียงไปยังทัพพระเจ้าราชาธิราช
 - ขอให้พระยาเกียรติราชบุตรส่งทหารไปช่วยพระเจ้าราชาธิราช
 - ขอให้พระยาเกียรติราชบุตรไปช่วยสมิงพระรามที่กรุงอังวะ
38. พระเจ้าราชาธิราชเสด็จออกจากเมาะตะมะ แล้วตั้งทัพหลวง ณ ที่ใด
- เมืองเตียง
 - เมืองเสียง
 - เมืองพะโค
 - เมืองพะสิม

39. พระราชกำหนดที่กองทัพหลวงจะยกเข้าตีทัพพม่าคือข้อใด
- วันศุกร์ ขึ้นสามค่ำ เวลาเช้า
 - วันศุกร์ ขึ้นห้าค่ำ เวลาเช้า
 - วันเสาร์ ขึ้นสามค่ำ เวลาเช้า
 - วันอาทิตย์ ขึ้นห้าค่ำ เวลาเช้า
40. ใครถูกเปรียบเหมือนลูกไก่อยู่ในเงื้อมมือ
- สมเด็จพระเอกาทศรถ
 - สมเด็จพระนเรศวรมหาราช
 - สมเด็จพระรามาธิบดี
 - สมเด็จพระนันทราชา
41. "โดยดำแต่วิฬาร์ และไก่อย่าให้หนีออกไปได้" วิฬาร์ หมายถึงข้อใด
- แมว
 - สุนัข
 - สุกร
 - กา
42. ข้อใดที่ทำให้ทหารพม่าไม่สงสัยอุบายทำเป็นศพลอยน้ำของสมเด็จพระนันทราชา
- แพหยวก
 - หญิงมอญโกนศีรษะเดินร้องไห้
 - แมลงวันตอมแผล
 - กลิ่นปลาเน่า
43. มังรายกะยอจะวางส่งใครไปขอดูดตัวสมเด็จพระนันทราชา
- มังปายะสุกรี
 - มังสะเรจอง
 - มังมหาสุกรี
 - มังมหาราช
44. ใครเปรียบมังรายกะยอจะวางเหมือนไก่ผู้อันอาจฟังลอกเดือยหนามทอง
- พระเจ้าราชาธิราช
 - สมเด็จพระนันทราชา
 - อำมาตย์ทินมณีกรอด
 - สมเด็จพระนเรศวรมหาราช

45. ใครนำหนังสือนัดรบไปแจ้งแก่มังรายกะยอฉะวา
- ก. สมิงอังวะมังศรี
 - ข. อำมาตย์ทินมณีกรอด
 - ค. สมิงอายมนทะยา
 - ง. สมิงอุบากอง
46. ในการทำศึกสงครามทั้งฝ่ายพม่าและมอญจะนึกถึงสิ่งใดเป็นอันดับแรก
- ก. ทหาร
 - ข. ช้าง
 - ค. ฤกษ์
 - ง. เสบียง
47. ข้อใดหมายถึงคนเกี่ยวหญ้าเลี้ยงช้าง
- ก. ความขี้ขาง
 - ข. ตระพอง
 - ค. ตะพูน
 - ง. หมอความ
48. คำศัพท์ในข้อใด ไม่เข้าพวก
- ก. สนธยา
 - ข. สายัณห์
 - ค. อุษาโยค
 - ง. ปราสาท
49. ใครนำทหารไปเยาะเย้ยมังรายกะยอฉะวา เพื่อให้ออกรบกับพระเจ้าราชาธิราช
- ก. สมิงอุบากอง
 - ข. สมิงอังวะมังศรี
 - ค. สมิงอายมนทะยา
 - ง. อำมาตย์ทินมณีกรอด
50. “ประกอบไปด้วย ช้างโคตรแล่นโจมตี ดังกันล้อมวังพังคา ค้าค่ายใหญ่เพรียวทั้งปวง”
ข้อความข้างต้นมีช้างกี่ชนิด
- ก. 5 ชนิด
 - ข. 6 ชนิด
 - ค. 7 ชนิด
 - ง. 8 ชนิด

51. โหรรมัญญ์ คำนวณฎีกาว่า วันศุกร์ ขึ้นสามค่ำ พระเจ้าราชาธิราช จะได้ศีระษะนายทัพพม่า ผู้ใหญ่นั้น นายทัพพม่าผู้ใหญ่ หมายถึงใคร
- ก. มังมหารราชา
 - ข. มังสะเรจอง
 - ค. มังมหาลักยา
 - ง. มังปายะสุกรี
52. เหตุใดสมเด็จพระเจ้าราชาธิราช จึงให้นายข้างปลอมเอาตะปูเข้าไปตรึงเท้าพลาย ประกายมาศ
- ก. เพื่อตัดกำลังกองทัพพม่า
 - ข. เกรงว่า พม่าจะขี่พลายประกายมาศออกมาชน แล้วหาข้างตัวได้รับมิได้
 - ค. เพื่อลองใจนายข้างว่า จะกล้าเอาตะปูไปตรึงเท้าพลายประกายมาศหรือไม่
 - ง. เกรงว่า พลายประกายมาศจะตกมันอาละวาดเข้ามาในกองทัพมอญ
53. ข้างทรงของมังรายกะยอฉะวา คือข้อใด
- ก. พลายอาเขตร
 - ข. พลายธนูเพชร
 - ค. พลายสิงหนารายณ์
 - ง. พลายผจญมาร
54. "เครื่องมือจะมังสาสุราบาน"
ข้อความข้างต้นนี้ไม่ได้หมายถึงข้อใด
- ก. เหล้า
 - ข. ปลา
 - ค. ข้าว
 - ง. เนื้อ
55. กองทัพพระเจ้าราชาธิราชใช้เครื่องทรงสีใด
- ก. สีทอง
 - ข. สีดำ
 - ค. สีแดง
 - ง. สีน้ำเงิน

56. มังรายกะยอฉะวา สั่งให้ผู้ใดซึ่งหลายประกายมาศออกกรบ
- มิ่งนันทะตุ
 - มิ่งมหาราช
 - มิ่งมหาลัถยา
 - มิ่งปายะสุกรี
57. "พลทหารดาบตั้งทวนทองโล่เขนโตมรเกาทันทีในกองทัพ"
ข้อความข้างต้นมีอาวุธกี่ชนิด
- 5 ชนิด
 - 6 ชนิด
 - 7 ชนิด
 - 8 ชนิด
58. ข้อใดหมายถึง ผู้ชำนาญการคล้องช้าง
- ตระพอง
 - ตะพุ่น
 - หมอประโพน
 - ควาญช้าง
59. "กลางคืนน้ำใส กลางวันน้ำขุ่น"
ข้อความข้างต้นนี้ ใครพูดกับใคร
- มะกลอม พูดกับ พระเจ้าราชาธิราช
 - สมิงอุบากอง พูดกับ อำมาตย์ทินมณีกรอด
 - อำมาตย์ทินมณีกรอด พูดกับ พระเจ้าราชาธิราช
 - สมิงอายุมนทะยา พูดกับ มังรายกะยอฉะวา
60. ข้อใดไม่ใช่สถานที่ที่ได้ตัวมังรายกะยอฉะวา
- ใต้ต้นจิก
 - ริมจอมปลวก
 - ลำน้ำบ
 - ริมแม่น้ำอะลอย

61. เหตุใดมั่งรายกะยอฉะวะวจึงถูกจับได้
- ข้างทรงตกมันอาละวาด
 - เสวยน้ำจันทน์จนเกินขนาด
 - โหรงทำนายว่าพระชั้นราชา
 - มีความประมาท ขาดสติสัมปชัญญะ
62. เหตุใดจึงนำเรื่องราชาธิราช ตอน พลายประกายมาศมาให้ให้นักเรียนเรียน
- เพื่อให้เรียนรู้กลอุบายในสงคราม
 - เพื่อให้เรียนรู้ว่า สัตว์ก็มีความกตัญญูรู้คุณเช่นกัน
 - เพื่อให้เรียนรู้พงศาวดารของพม่าและมอญ
 - เพื่อให้เรียนรู้ลักษณะนิสัยของตัวละคร
63. มั่งรายกะยอฉะวะให้ทหารไปขอดูตัวสมิงอายมณฑะยา เพราะเหตุใด
- เพราะสมิงอายมณฑะยา เป็นนักรบที่กล้าหาญ
 - เพราะสมิงอายมณฑะยา เป็นทหารที่มีฝีมือดี
 - เพราะสมิงอายมณฑะยา เป็นทหารที่มีสติปัญญาเฉลียวฉลาด
 - เพราะสมิงอายมณฑะยา เป็นนักรบที่มีความเสียสละ
64. ผู้ใดถูกเปรียบเหมือนพญานาคราชอันมีพิษ
- มั่งรายกะยอฉะวะ
 - พระเจ้าฝรั่งมังฆ้อง
 - พระเจ้าราชาธิราช
 - พระยาเกียรติราชบุตร
65. การกระทำของนายข้างในเรื่องนี้ แสดงว่า นายข้างมีคุณธรรมข้อใด
- กล้าหาญ
 - เสียสละ
 - จงรักภักดี
 - เมตตากรุณา

66. เหตุใดเรื่องราชาธิราช จึงได้รับยกย่องว่าเป็นแบบฉบับของร้อยแก้วที่ดีในสมัยรัตนโกสินทร์
- มีเนื้อเรื่องชวนอ่าน ตัวละครมีลักษณะนิสัยน่าสนใจ มีคารมคมคาย และมีสำนวนโวหารที่ดี
 - มีเนื้อเรื่องที่ทำให้ความรู้เกี่ยวกับพงศาวดารมอญ
 - มีตัวละครที่สามารถนำมาเป็นแบบอย่างได้
 - มีเหตุการณ์ที่ตื่นเต้นชวนติดตาม
67. ข้อใดตรงกับลักษณะนิสัยของมังรายกะยอจะวามากที่สุด
- อดทน อดกลั้น
 - กล้าหาญ
 - มีความพยายาม
 - ขาดความสุขุมรอบคอบ
68. ข้อใดแปลความหมายไม่ถูกต้อง
- ธงเที่ยว หมายถึง ธงรูปทรงกระบอก
 - ปรัมมาส หมายถึง จับต้อง, ลูบคลำ
 - ตระพอง หมายถึง ส่วนนูนที่หลังช้าง
 - พระสีหนาท หมายถึง ตวาด
69. ชื่อในข้อใดไม่เกี่ยวกับคำว่า "ไส้ศึก"
- อายมนทะยา
 - มะตะหยอก
 - มังปายะสุกรี
 - อนุแก้วฏู
70. ข้อคิดที่ได้รับจากเรื่องนี้ คือข้อใด
- วิวายล้อมคอก
 - คบคนพาลพาลพาไปหาผิด
 - เวรย่อมระงับด้วยการไม่จองเวร
 - ความประมาทเป็นหนทางแห่งความตาย

ภาคผนวก ค

แบบสำรวจความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วยวิธีสอน
แบบกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสำรวจความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วยวิธีสอนแบบกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์

1. การเรียนด้วยวิธีสอนแบบกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ ช่วยให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนมากขึ้นหรือไม่ เพราะเหตุใด
.....
.....
2. การเรียนด้วยวิธีสอนแบบกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ช่วยให้นักเรียนมีมนุษยสัมพันธ์ในหมู่เพื่อนหรือไม่ เพราะเหตุใด
.....
.....
3. การเรียนด้วยวิธีสอนแบบกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ ช่วยให้นักเรียนรู้จักการเป็นผู้นำและผู้ตามหรือไม่ เพราะเหตุใด
.....
.....
4. การเรียนด้วยวิธีสอนแบบกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ ช่วยให้นักเรียนรู้จักการทำงานร่วมกันหรือไม่ เพราะเหตุใด
.....
.....
5. การเรียนด้วยวิธีสอนแบบกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ ช่วยให้นักเรียนรู้จักยอมรับฟังความคิดเห็นของคนอื่นหรือไม่ เพราะเหตุใด
.....
.....
6. การเรียนด้วยวิธีสอนแบบกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ช่วยให้นักเรียนรู้จักการใช้เหตุผลหรือไม่ เพราะเหตุใด
.....
.....
7. การเรียนด้วยวิธีสอนแบบกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ ช่วยให้นักเรียนเป็นคนกล้าแสดงความคิดเห็นหรือไม่ เพราะเหตุใด
.....
.....

8. การเรียนด้วยวิธีสอนแบบกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ ช่วยให้นักเรียนรู้จักการวางแผนในการทำงานหรือไม่ เพราะเหตุใด

.....
.....

9. นักเรียนชอบเรียนด้วยวิธีสอนแบบกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ หรือไม่ เพราะเหตุใด

.....
.....

10. ถ้านักเรียนไม่ชอบเรียนด้วยวิธีการสอนในข้อ 9 แล้ว นักเรียนชอบเรียนด้วยวิธีการสอนแบบใด เพราะเหตุใด

.....
.....

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย